

ЖЕТА

ЧАСОПИС

8/156 ЖОВТЕНЬ 2019

ЛЬВІВСЬКА АРХІЄПАРХІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

*«Хто правду чинить - іде до світла»
(від Івана 3,21)*

6 жовтня відбулася традиційна загальноміська Вервиця вулицями Львова

(Читайте продовження теми на сторінках 2; 10; 11)

Вервиця вулицями Львова

6 жовтня відбулася традиційна загальноміська Вервиця вулицями Львова. Цього року величне моління було присвячене постаті преподобної матері Йосафати, співзасновниці і першої черниці Згромадження сестер служebниць Непорочної Диви Марії. Її пам'ять в особливий спосіб вшанували з нагоди 150-літнього ювілею від дня народження блаженної, який святкуємо цього року.

Хо́да Вервиці пройшла звичним маршрутом від храму святого Архистратига Михаїла до площі святого Юра. У ній взяли участь Високопреосвященний владика Ігор, Архiepіскоп і Митрополит Львівський, Преосвященний владика Володимир, єпископ-помічник Львівської архієпархії, численне духовенство, монашество, студенти Львівської духовної семінарії Святого Духа, вірні Львівської архієпархії, представники влади, гості міста Львова. У поході урочисто несли мошy преподобної Йосафати.

У молитовній ході розважали над сподвижницьким життєвим шляхом блаженної, для якої це місто було рідним і саме з нього почалася велика справа заснування Згромадження сестер служebниць Непорочної Диви Марії, що зараз поширене по цілому світі.

Преподобна Йосафата завжди з любов'ю опікувалася тими, хто потребував її допомоги. Єдиним бажанням її серця було цілковите єднання є Богом та святість життя. Про це вона неодноразово говорила своїм сестрам. Блаженна Йосафата стає нам великим прикладом довіри до Бога і служіння ближніх задля Його слави.

Особливо знаковою була ця молитовна хо́да через відзначення 30-ліття виходу з підпілля УГКЦ, адже велелюдний маніфест, що спричинився до визволення нашої Церкви, і нині став свідченням її незламності та численних Божих благодатей.

Завершилася молитва вервиці на площі святого Юра перед пам'ятником Праведному Митрополиту Андрею. Тут вірні спільно звершили молитву до Пресвятої Богородиці. Відтак до присутніх звернувся Високопреосвященний владика Ігор. У слові до вірних архиерей представив постать Богородиці як найбільшої заступниці перед Господом. «Це Мати, що навчає нас ніколи не сумніватися у довірі до Бога. У неспокійний час труднощів та випробувань Вона є тією, що випрошує у свого Сина милосердя і мир. Поручаю усіх вас Покрову Пресвятої Богородиці... Нехай ім'я Боже буде благословенне», – зазначив митрополит.

Архиерей подякував організаторам Вервиці та вірним, що долучилися до спільної молитви. Також владика Ігор закликав вірних 1 листопада – у день 75-ліття відходу до вічності Праведного Митрополита Андрея – відвідати його гріб у крипті Архикатедрального собору святого Юра.

На завершення митрополит уділив вірним архиерейське благословення, після чого присутні проспівали молитву-гімн «Боже великий, єдиний».

Прес-служба курії Львівської архієпархії

Відзначення 30-ліття легалізації УГКЦ

17 вересня в Архикатедральному соборі святого Юра була звершена Архиерейська Божественна Літургія з нагоди 30-ліття легалізації УГКЦ. Очолив моління Високопреосвященний владика Ігор, Архiepіскоп і Митрополит Львівський. Співслужили йому Преосвященний владика Володимир, єпископ-помічник Львівської архієпархії, співслужили собору та численне запрошене духовенство, в тому числі й свідки події 30-літньої давності. У спільній молитві єдналися численні вірні – монашество, студенти Львівської духовної семінарії Святого Духа, парафіяни та гості архикатедри.

У цей день згадували також 120-ту річницю єпископської хіротонії Праведного Митрополита Андрея та 30-ліття маніфестації вулицями Львова, що поклала початок відродженню УГКЦ. 17 вересня 1989 року десятки тисяч вірних Української Греко-Католицької Церкви після Божественної Літургії перед храмом святого Архистратига Михаїла вирушили чисельним походом до Архикатедрального собору святого Юра, заявляючи про своє право вільно молитися в лоні нашої Церкви. Ця подія не могла залишитися непоміченою зі сторони світової спільноти і стала поштовхом до пізнішого виходу УГКЦ із підпілля, легалізації та повернення її храмів.

По завершенні Літургії Високопреосвященний владика Ігор подякував вірним, що зібралися молитовно вшанувати ювілей відродження УГКЦ.

Джерело: прес-служба курії Львівської архієпархії

На фото: маніфестація вірних УГКЦ вулицями Львова (17 вересня 1989 р.)

Митрополит відвідав парафію Вознесіння Господнього

29 вересня Високопреосвященний владика Ігор, Архiepіскоп і Митрополит Львівський, відвідав парафію Вознесіння Господнього (м. Львів, вул. Широка, 81а). Тут він очолив Архиерейську Божественну Літургію у співслужінні з сотrudниками парафії та запрошеним духовенством. Після Євангелія владика звернувся до парафіян зі словами застави над цінністю духовного життя і закликом вчитися гідно приймати виклики цього світу: «Господь покликав нас у свій світ, щоб ми жили гідно й були у вічності щасливими. Ми – створіння Бога, Він любить нас безмежно. Господь – не ворог людям, лиш друг, брат і люблячий батько».

Адміністратор парафії о. Ярослав Гевак від імені всієї парафіяльної спільноти подякував владіці Ігорю за душпастирський візит, зазначивши: «Ваша молитва також дає початок новому навчальному року для нашої катехитичної школи ім. Йосифа Сліпого і для різноманітних гуртків, які у нас діють».

На закінчення владика поблагословив катехитів на їх служіння, а також уділив архиерейське благословення усім присутнім та освятив воду.

Джерело: фейсбук-сторінка парафії Вознесіння Господнього

Інавгурація нового академічного року в семінарії

27 вересня, в день празника Воздвиження Чесного і Животворящего Хреста Господнього, у Львівській духовній семінарії Святого Духа відбулася інавгурація нового навчального року. З нагоди урочистості сюди прибув Високопреосвященний владика Ігор, Архiepіскоп і Митрополит Львівський, який очолив Архиерейську Божественну Літургію у співслужінні викладачів семінарії.

У слові-проповіді архиерей закликав по-особливому любити та шанувати святий хрест, який назавжди є символом Христової жертви задля нашого відкуплення: «Ми не в силі зрозуміти шаленої любові Бога до нас! Люди ображають Його мільярдами гріхів, одягаються ненавистю проти Господа, а Він не ображається на народ, не відвертається, не карає – Любов любить людей! Ось такому Богові, такій Любові чинимо у ці дні доземні поклони! Любимо хрест Господній, на якому помирав та спасав нас наш любий Спаситель!»

По цьому Митрополит Львівський звершив освячення підрянників для семінаристів першого курсу, а відтак освятив поле для міні-футболу, облаштоване на території семінарії.

Джерело: Офіційний сайт Львівської духовної семінарії Святого Духа

Митрополит освятив наріжний камінь на будівництво храму

21 вересня Високопреосвященний владика Ігор, Архiepіскоп і Митрополит Львівський, звершив освячення хреста та наріжного каменя на оснування храму парафії Різдва Пресвятої Богородиці (Львів-Рудно).

По завершенні чину освячення відбувся святковий концерт, участь в якому взяв оркестр Львівської духовної семінарії Святого Духа.

Джерело: прес-служба курії Львівської архієпархії

Щорічна піша проща у с. Лісок вимолює мир для України

13 вересня по Яворівщині пройшла традиційна піша проща в село Лісок Чернівецький, де знаходиться відпустовий Центр паломництва.

Розпочалась проща вранці в храмі, що в селі Коти, де прочани помолилися молебень до Пресвятої Богородиці за мир та злагоду в Україні, оздоровлення всіх пораниених на сході воїнів. Відтак прочани та духовенство, очолюване о. Тарасом Собешкевичем, із молитвою та релігійними піснями рушили у прощу до відпустового місця через села Старий Яр, Залужжя в місто Яворів, де їх зустріли церковними дзвонами. Дорогою до колони приєднувалися миряни із навколишніх сіл. Під час ходи можна було підійти до священників і приступити до святої Тайни Покаяння. Пішу прощу, протяжністю понад 16 км, супроводжували на автомобілях працівники Яворівського відділу поліції Національної поліції у Львівській області.

У Ліску Чернівецькому, біля храму Положення Пояса Пресвятої Богородиці, розпочалась святочна Божественна Літургія, по завершенні якої відбулась вже традиційна Хресна дорога, яка веде в урочище Студенець до фігури святого Онуфрія, що височить над чудодійним джерелом. Прочани мали змогу умитися та напиться цілющої води із джерела, біля якого, за переданням, існував монастир, заснований ще у XVII столітті. Найдорожчим скарбом цієї чернечої обителі була чудотворна ікона Матері Божої Лісківської, яку, як вважають релігієзнавці, написав чернець Самсон Скрипецький. На жаль, потім монастир закрили. У 1926 році це місце отримало від Папи Римського право отримання повного відпусту (індульгенції) – це ще більше приваблює потік прочан, хворих і віруючих до цих місць. Тепер щороку 13 вересня, у день Положення Пояса Пресвятої Богородиці, сюди приходять тисячі прочан.

Нині в Ліску зберігається копія чудотворного образу Матері Божої, яку парафіяни з нагоди празника та відпусту, обрамивши квітами, виставляють перед входом до храму.

За матеріалами: Galinfo

НВК «Школа-гімназія святої Софії» святкує вісімнадцяту річницю

30 вересня, в день вшанування пам'яті мучениць Віри, Надії, Любові та матері їхньої Софії, Високопреосвященний Архієпископ і Митрополит Ігор на запрошення генерального директора о. Любомира Мостового завітав до спільноти НВК «Школа-гімназія святої Софії», щоб разом з усім колективом школи молитовно вшанувати вісімнадцяту річницю її заснування.

Тут митрополит звершив Архирейську Божественну Літургію, благословив присутніх та окропив освяченою водою.

Повідомила п. Віра ЦЕНГЛЕВИЧ, директор Катехитичного центру ЛА УГКЦ

Освячення нового військового храму у Львові

30 вересня Преосвященний владика Володимир, єпископ-помічник Львівської архієпархії, освятив військовий храм святих мучениць Віри, Надії, Любові та їх матері Софії на території дислокації 2-ої Галицької бригади Національної гвардії України (м. Львів, вул. Княгині Ольги, 105). Тут, у день пам'яті святих мучениць Віри, Надії, Любові та їхньої матері Софії, владика звершив Архирейську Божественну Літургію, а відтак привітав присутніх з освяченням храму, який служитиме в потребах військових.

Прес-служба курії Львівської архієпархії

Храмовий празник святої Софії

29 вересня на парафії святої Софії (м. Львів, вул. Івана Франка, 121а) відбулося подвійне свято – храмовий празник святої Софії та освячення фігури святого Шарбеля, встановленої біля храму. З цієї нагоди сюди прибув протопресвітер Галицького протопресвітерату митрофорний протоієрей Роман Кравчик, який очолив Божественну Літургію.

Після богослуження отець Роман привітав усіх присутніх із храмовим святом, а також розповів про постать святого Шарбеля. Саме отець Роман вже більше ніж 10 років тому привіз мощі святого Шарбеля до Львова з Лівану, куди він їздив неодноразово з прочанами молитись до гробу святого. З тих пір ці мощі зберігаються в Архикафедральному соборі святого Юра і щовівторка вже багато років там звершується особливе моління до святого Шарбеля.

Віднедавна і парафія святої Софії завдяки старанням отця Романа та адміністратора храму о. Тараса Савчука має мощі святого Шарбеля. Щочетверга тут також звершується молебень до святого.

Отець Тарас подякував жертводавцям – гостям з Лівану, які були присутні на Літургії, а також всім парафіянам, які фінансово та своєю працею допомагали у встановленні фігури святого біля храму.

Після освячення фігури відбулось помазання вірних елеєм, освяченим на гробі святого Шарбеля.

Традиційно свято закінчилось частуванням кулішем та кавою, чаєм з солодощами. А святковому настрою сприяла осіння гарна сонячна погода та українські мелодії, які виконували троїсті музики для парафіян та гостей свята.

Дякуємо Господу Богу за цей чудовий святковий день, а також дякуємо за святого Шарбеля, який відтепер велично зустрічає всіх, хто йде до нашого храму!

Повідомив о. Тарас САВЧУК, адміністратор парафії святої Софії

Команда Львівської архієпархії здобула 2 місце в міні-футбольному турнірі між єпархіями УГКЦ

24 вересня в Тернополі відбувся IV-й міжєпархіяльний турнір з міні-футболу серед священнослужителів УГКЦ на честь блаженного священномученика Омеляна Ковча. Турнір, участь у якому взяли дев'ять команд та близько 100 священників, проходив на футбольних майданчиках Тернопільського національного економічного університету.

Організатором змагань став відділ душпастирства спорту УГКЦ. У футбольних змаганнях взяли участь команди священників та дияконів із Львівської, Івано-Франківської та Тернопільсько-Зборівської архієпархій, Самбірсько-Дрогобицької, Хмельницької, Стрийської, Сокальсько-Жовківської, Коломийської й Мукачівської єпархій.

Перемогу у змаганнях здобули священнослужителі Стрийської єпархії. Друге місце посіла команда Львівської архієпархії, а отці Івано-Франківщини стали третіми. Організатори турніру – команда Тернопільсько-Зборівської архієпархії – посіли 5 місце.

Після завершення змагань було проведено церемонію нагородження. Команди-призери турніру отримали пам'ятні кубки.

Джерело: tze.org.ua

Зустріч Глави УГКЦ з представником США в Україні Вільямом Тейлором

Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав провів робочу зустріч з тимчасово повіреним у справах США в Україні Вільямом Тейлором. Під час зустрічі сторони обговорили міжконфесійні відносини в Україні і забезпечення необхідних умов для збереження релігійного миру.

Глава Церкви підкреслив, що УГКЦ зі свого боку є абсолютно відкрита до діалогу, оскільки, як вважають у Церкві, діалог – це єдиний інструмент, який допомагає попереджувати, а з іншого боку, – вирішувати конфлікти. А питання релігійного миру між усіма конфесіями є однією з найважливіших цінностей для України, яке прирівнюється до питання національної безпеки.

Предстоятель УГКЦ підкреслив, що діалог між Церквами можливий тоді, коли обидві сторони визнають одна одну суб'єктами такого діалогу і висловлюють взаємоповагу. «На жаль, в Україні сьогодні не так просто з екуменічним діалогом. Офіційного екуменічного діалогу не існує. Хоча зі свого боку ми відкриті до комунікації з усіма, хто готовий хоча б до двостороннього спілкування», – додав Блаженніший Святослав.

Зокрема, йшлося про готовність до діалогу з новою Православною Церквою України. «На жаль, за останні роки жодна спроба зустрічі з митрополитом УПЦ МП Онуфрієм не увінчалася успіхом» – розповів він. Водночас Предстоятель підкреслив, що УГКЦ готова до спілкування з усіма Церквами, але не втручається у міжправославні конфлікти.

Також сторони заторкнули тему війни на Донбасі. Йшлося про те, яким чином можна зупинити цю війну і як надалі заліковувати рани. «Зі свого боку ми констатували, що нема військового вирішення цієї війни. Але, з іншого боку, не можна досягнути справжнього миру, якщо не всі сторони поважають територіальну цілісність України, не поважають нашу країну як суб'єкта міжнародного права», – наголосив духовний лідер українців.

На кінець зустрічі Глава УГКЦ подарував своєму візаві презентаційне видання про УГКЦ та книжку «Переслідувані за правду». «Перша книжка показує обличчя нашої Церкви сьогодні в Україні та в цілому світі, а друга – про переслідування Церкви в радянські часи», – відзначив він.

Департамент інформації УГКЦ

Презентація видання «Канонічне право Східних Католицьких Церков»

В Івано-Франківській академії Івана Золотоустого відбулася презентація фундаментального наукового видання «Канонічне право Східних Католицьких Церков». Автор книги – доктор канонічного права, професор факультету канонічного права святого Пія X у Венеції (Італія), голова «Товариства українських каноністів» о. Андрій Танасійчук.

Розпочав презентацію проректор з навчально-методичної роботи о. Андрій Чорненко, який представив шановного гостя та коротко охарактеризував його науковий і творчий доробок. Відтак о. Андрій Танасійчук розповів детально про мету і завдання свого дослідження, охарактеризував основні частини роботи та акцентував увагу на висновках, до яких дійшов в результаті роботи над джерелами.

Присутні мали змогу задати запитання щодо особливостей творчої діяльності автора та змісту книги. Після завершення презентації о. Андрій Танасійчук подарував авторський примірник видання для академічної бібліотеки.

За матеріалами: Івано-Франківська архієпархія УГКЦ

Нагороди переможцям конкурсу ескізів ордена митрополита Андрея Шептицького

3 жовтня з благословення Верховного Архієпископа УГКЦ Блаженнішого Святослава відбулося нагородження грамотами переможців конкурсу ескізів відзнаки Отця і Глави УГКЦ – ордена митрополита Андрея Шептицького. Почесну місію вручення документів Глави УГКЦ здійснив адміністратор Патріаршої курії о. Андрій Максимович.

Оцінюючи ревність для Божої слави та добра Української Греко-Католицької Церкви, внесок у популяризацію імені духовного велетня Церкви і народу – праведного митрополита Андрея, високоповажним авторам ескізних пропозицій висловлено сердечну подяку, визнання і похвалу. Зокрема, було відзначено таких осіб: Ольгу Шиян – автора ескізної пропозиції, що посіла I місце, Олександра Лежнева і Миколу Чмира (II місце) та Анатолія Шияна (III місце).

Сам конкурс тривав з 1 січня до 10 лютого цього року. До відбору було допущено 13 ескізних пропозицій. Відповідно до умов конкурсу, учасники, які посядуть перше, друге і третє місце, отримають грамоту Отця і Глави УГКЦ, а ескіз, що посяде перше місце, буде використано при виготовленні ордена митрополита Андрея Шептицького – найвищої церковної нагороди УГКЦ.

Орден митрополита Андрея Шептицького є почесною відзнакою Отця і Глави Української Греко-Католицької Церкви, встановленою для нагородження за видатні особисті заслуги у сферах подвижництва та церковно-державно-суспільних відносин, у яких втілюються цінності та ідеали, які сповідував праведний Митрополит Андрей (1865-1944).

Департамент інформації УГКЦ

Греко-католики м. Таллінн відсвяткували своє храмове свято

У неділю, 29 вересня, українська греко-католицька громада м. Таллінн святкувала своє храмове свято. З цієї нагоди до парафії завітали гості з ближнього зарубіжжя – о. Роман Сапужак із сім'єю з м. Рига (Латвія) та о. Андрій Мельничук з м. Стокгольм (Швеція).

Урочисте святкування розпочалося в суботу ввечері з Великої вечірні з литією. Недільну Божественну Літургію очолив о. Роман Сапужак, а проповідь виголосив о. Андрій, який люб'язно відгукнувся на запрошення і вперше відвідав парафію. Під час проповіді священнослужитель зауважив, що кожне свято календарного року – це не тільки пригадування подій минулого. Справжній християнин повинен щоразу, знову і знову, намагатися пережити конкретну подію в теперішньому часі і ставати її співучасником.

Також він наголосив на важливості єдності між людьми і пригадав, що, згідно з переданням, Пресвята Богородиця взяла під свій покров людей саме тоді, коли вони були об'єднані і спільно щиро молилися та просили про допомогу.

Після богослужіння відбулося освячення води та мирування вірних. На завершення всі присутні мали можливість поспілкуватися і ближче познайомитися між собою за щедрим святковим спільним обідом.

Прес-служба парафії

«Жива віра, засвідчена щоденним життям християн, є сильнішою від новітніх ідеологій», – Глава УГКЦ в Іспанії

В Іспанії, у паломницькому центрі Європи Сантьяго-де-Компостела – місті, де спочивають моці св. ап. Якова, першого єпископа Єрусалиму, відбулась чергова пленарна асамблея Ради єпископських конференцій Європи. Тема асамблеї: «Європо, час прокинутися! Ознаки надії». Україну представляли Блаженніший Святослав, Отець і Глава УГКЦ, Архієпископ Мечислав Мокшицький, віце-президент Римокатолицької єпископської конференції України, і владика Мілан Шашік, єпископ Мукачівський.

Упродовж першого дня пленарних засідань очільники єпископатів Європи заслухали аналітичну доповідь відомої французької філософині Шантал Дельсоль (Chantal Delsol) на тему «Католицизм у дехристиянізованому суспільстві». Під час дискусії над запропонованим аналізом єпископи обговорили присутність у сучасній культурі секуляризованої Європи ознак християнського пробудження і надії.

У своєму слові Блаженніший Святослав, на основі досвіду переслідування УГКЦ комуністичним режимом і душпастирства в умовах війни, підкреслив, що найсильнішим способом проповіді Євангелія є його свідчення життям християнської спільноти. «Найбільшою бідою Церкви є християни, які живуть звичаями, що суперечать їхній вірі: своїми ділами зривають Христа, Його істини», – наголосив Блаженніший Святослав. «У час, коли відбувається радикальна зміна самої парадигми життя суспільства на європейському континенті, жива віра, засвідчена щоденним життям християн, є сильнішою від новітніх ідеологій», – зазначив він.

Глава УГКЦ висловив упевненість, що найсильнішим знаком надії Європи є те, що в ній люди все ж таки вірять у Бога. «Спосіб її вияву перед обличчям інших людей радикально змінюється. Однак, коли твій особистий світ, світ твоєї певності та захищеності, розвалюється на твоїх очах, людина завжди шукає Бога і є особливо чутливою до Його Слова. На війні на Донбасі атеїстів немає!» – ствердив Блаженніший Святослав.

Департамент інформації УГКЦ

Митрополит Тернопільсько-Зборівський залишається вірний своїй обіцянці особисто охрестити п'яту дитину в сім'ї

23 вересня в парафіяльному храмі Пресвятої Трійці та Покрови Пресвятої Богородиці в Зарваниці відбулося хрещення п'ятої дитини в сім'ї сотрудника Марійського духовного центру «Зарваниця» о. Андрія Шалає та його дружини – Лілії Шалає. Уділив Святі Тайни Хрещення і Миропомазання Архієпископ і Митрополит Тернопільсько-Зборівський Василій (Семенюк).

Владика привітав батьків, побажав Божого благословення й здоров'я маленькому Августині. Також у цей особливий день велику радість з батьками розділили їх рідні, близькі та друзі.

Нагадаємо, що владика Василій ще у 2011 році, під час Таїнства Хрещення п'ятої дитини у родині Гребеняків у катедральному соборі Непорочного Зачаття Пресвятої Богородиці в Тернополі, пообіцяв особисто хрестити п'яту дитину у кожній родині. «Українські сім'ї не мають боятися дати нове життя, адже таким чином ми продовжуємо людський рід, народжуємо осіб для Божого Царства та даємо надію на світле майбутнє нашій державі», – сказав тоді архиєрей.

Відтоді родини Тернопільсько-Зборівської єпархії УГКЦ, які народили п'яту дитину, звертаються до єпархіального управління і запрошують владика на хрестини.

За матеріалами: zarvanytsya.org

У Києві освятили військову каплицю

27 вересня на Аскольдовій могилі у Києві владика Богдан (Дзюрах), секретар Синоду Єпископів УГКЦ, освятив військову каплицю Воздвиження Чесного Хреста.

Цього дня у парафії Святого Миколая Чудотворця УГКЦ на Аскольдовій могилі владика Богдан очолив Божественну Літургію. Разом з архиєреєм співслужили священники Києва на чолі з митрофорним протоієреєм Ігорем Онишкевичем, парохом місцевої громади.

Проповідуючи Слово Боже, владика Богдан зауважив: «Знаменно, що саме сьогодні, у день, коли Церква святкує віднайдення і піднесення Хреста Господнього, ми освячуємо цю каплицю. Ця подія пов'язана з нашою історією, пов'язана з нашою боротьбою, пов'язана з великою любов'ю нашого народу до своєї землі».

Проповідник зауважив, що в історії Христової Церкви збережена розповідь про те, як напередодні однієї з найбільш визначальних битв за спадок імператор Костянтин

побачив на небі знак святого хреста і почув голос: «Цим знаменням переможеш». «Дуже хотілося б, щоб у цій каплиці, коли молитимемося, згадували про справжню зброю, якою можна здолати зло у власному серці та навколо нас. Адже хрест Господній, який ми сьогодні в особливий спосіб почитаємо, дуже чітко нам говорить про те, як можна здолати зло, про те, як можна перемогти», – зазначив владика.

По завершенні Божественної Літургії відбувся процесійний хід до самої каплиці. Спершу було освячено воду, а після цього – саму каплицю. Відтак зі словом звернувся о. Андрій Зелінський, заступник керівника Департаменту військового капеланства УГКЦ: «Коли поглянемо на обличчя, які дивляться на нас із мурів цієї каплиці, то можемо насправді зрадіти, що історія нашого народу переповнена людьми, котрі вміли щиро, щедро і до кінця вірно любити. Саме тому сьогодні ми тут сповнені надією і вірою в те, що справжня любов таки нездоланна. Хрест Господній – найяскравіше свідчення того, чим і як маємо перемагати. У ньому – вся любов Бога до людини, у ньому – вся Божа мудрість».

Наприкінці владика Богдан подякував пароху о. Ігореві Онишкевичу за його працю, а також усім жертводавцям, фундаторам та митцям, які посприяли відновленню цієї каплиці.

Департамент інформації УГКЦ

В «Університеті третього віку» розпочато новий навчальний рік

1 жовтня спільною молитвою в катедральному храмі Успіння Пресвятої Богородиці розпочали новий навчальний рік слухачі «Університету третього віку», який діє в Стрию. З цієї нагоди Божественну Літургію очолив єпарх Стрийський Тарас.

Звертаючись до присутніх, єпископ привітав слухачів університету з початком навчального року і наголосив у своїй проповіді на важливості Божественної Літургії, «яка є для нас найкращою лекцією». «Христос, котрий живе в Церкві, прославляє Небесного Отця й уділяє людям конкретні дари спасіння, вершиною яких є участь у Євхаристії. І доти, доки ми не виконуємо цього слова, залишаємося лише споглядачами», – наголосив владика, закликаючи слухачів університету «відчутти Божу присутність у Божественній Літургії».

По завершенні богослужіння голова «Університету третього віку» Ольга Пилипів від імені всіх слухачів подякувала владіці Тарасу за молитву і добрі духовні настанови.

Довідка: «Університет третього віку» у м. Стрий створений за сприяння катедрального храму Успіння Пресвятої Богородиці в жовтні 2017 року. Сьогодні його учасниками є близько вісімдесяти слухачів віком від 55 років, які систематично і з великим задоволенням відвідують лекції з релігієзнавства, історії України та краєзнавства, культури і літератури, заняття з комп'ютерної грамотності. Для них створені гуртки за інтересами: вокальний, літературний, ткацький, драматичний, хореографічний, секція з плавання, заняття в тренажерному залі, секція-гурток «Мандрівник».

За матеріалами: Стрийська єпархія УГКЦ

Папа хіротонізував нових католицьких єпископів

Вечері 4 жовтня Папа Франциск очолив Святу Месу в базиліці святого Петра у Ватикані, під час якої уділив єпископські свячення чотирьом співробітникам Апостольської Столиці. Насамперед це архієпископ Майкл Черні, єзуїт, який є заступником секретаря дикастерії служіння цілісному людському розвитку для відділу в справах мігрантів і біженців, який наступного дня отримав із рук Святішого Отця кардинальські відзнаки.

Далі – троє співробітників Державного Секретаріату, які отримали ранг Апостольських нунціїв. Це архієпископ Паоло Руделлі, Постійний спостерігач Святого Престолу при Раді Європи в Страсбурзі, архієпископ Антуан Камільєрі, на момент призначення – заступник секретаря, відповідального за стосунки з державами, та архієпископ Паоло Борджія з відділу загальних справ. Беручи до уваги походження висвячених, співсвятителями були кардинали П'єтро Паролін, Державний Секретар, і Петер Турксон, префект дикастерії служіння цілісному розвитку людини.

Після прочитання Євангелії та представлення кандидатів до свячень Папа Франциск виголосив проповідь. Це була так звана «обрядова проповідь», призначена на поставлення єпископа, яку Святіший Отець доповнив особистими роздумами. Згадана проповідь запрошує замислитися над церковними обов'язками, що доручені єпископам, які покликані продовжувати служіння колегиї дванадцятьох апостолів, заснованої Христом.

Папа нагадав новопоставленим єпископам, що вони висвячені не для себе, але для Божих справ, для служіння, а не панування, для звіщення Божого слова. «Звіщайте істинне слово, а не нудні промови, яких ніхто не розуміє», – закликав він, вказуючи на те, як святий Петро назвав головними завданнями єпископа молитися й проповідувати Боже слово.

Папа Франциск призначив заступника Генерального секретаря Синоду Єпископів

2 жовтня у ватиканському прес-центрі кардинал Лоренцо Бальдіссері оголосив про те, що Папа Франциск призначив мальтійського єпископа Маріо Грека його заступником на посту Генерального секретаря Синоду Єпископів. Єпископ Грек братиме участь у Синоді, присвяченому Амазонії, та допомагатиме кардиналові Бальдіссері до завершення його служіння у вересні наступного року, коли йому виповниться 80 років.

Новопроголошеному заступникові Генерального секретаря Синоду Єпископів – 62 роки. Він отримав ієрейські свячення в 1984 році, а 2005 року Папа Бенедикт XVI призначив його єпископом дієцезії Гоцо, розташованої на однойменному острові площею 67 км² у Середземному морі, що належить Мальті. Дієцезія Гоцо є однією з найменших у Католицькій Церкві, але в співвідношенні до кількості населення є однією з найбільших за чисельністю священників.

Джерело: «Vatican News»

Папа Франциск прийняв Голову Європейської Ради Дональда Туска

5 жовтня Папа Франциск прийняв у Апостольському палаці у Ватикані Голову Європейської Ради Дональда Туска, який після цього зустрівся також з кардиналом П'єтро Пароліном, Державним секретарем Святого Престолу.

Як інформує Ватиканський прес-центр, під час відвертих розмов сторони висвітлили добрі двосторонні стосунки та внесок, який зробила й надалі прагне робити Церква в побудові більш солідарної, мирної Європи, яка шанує ідентичність складових народів. Крім того, було обговорено деякі питання міжнародного та регіонального характеру, звертаючи особливу увагу на майбутній уклад Європейського Союзу та на виклики, пов'язані з міграцією.

Джерело: «Vatican News»

Для Гаїті – остання частина суми з продажу «Lamborghini», подарованої Папі

Остання частина суми, отриманої за продаж спортивного автомобіля «Lamborghini», подарованого Папі Франциску в листопаді 2017 року, піде на відбудову семінарії та школи на Гаїті. Про це 13 вересня повідомив директор Ватиканського прес-центру Маттео Бруні. За його словами, того ж дня Святіший Отець зустрівся з президентом італійської компанії «Lamborghini» та керівниками фундації «OMAZE», що займалася продажем автомобіля на аукціоні. Під час цієї зустрічі Папі вручили символічний чек на 900 тисяч євро.

Ватиканський речник пояснив, що остання частина отриманої суми – приблизно 200 тисяч євро – буде передана на відбудову семінарії та однієї із шкіл на Гаїті тому, що вони були знищені внаслідок землетрусу 2010 року.

Він також розповів про те, як були розподілені кошти, раніше отримані за продаж «папської» «Lamborghini». Їх отримали наступні організації:

- «Спільнота Папи Івана XXIII», яка заангажована в справу порятунку жінок, що стали жертвами торгівлі людьми та втягнені в проституцію (300 тис. євро);
- Фундація «Допомога Церкві в потребі» – для здійснення проектів, присвячених християнам з Долини Ніневії на півночі Іраку, звільненої від так званої «Ісламської держави» (200 тис. євро);
- дві асоціації, які запропонувала сама автомобільна компанія: «Друзі Центральної Африки Онлюс» та «GICAM» (160 тис. євро).

Джерело: «Vatican News»

Папа до журналістів: розповідайте про добрі новини й викривайте фальшиві

Не боятися перевернути загальноприйняті пріоритети новин, щоб давати голос тим, які його не мають – із таким закликом Папа Франциск звернувся до членів «Католицької спілки італійської преси», приймаючи їх 23 вересня в контексті відзначення 60-річчя організації.

Святіший Отець звернув увагу на те, що зустріч з нагоди відзначення річниці є спогадуванням «спільнотного покликання», що є мрією засновників створити «професійне та церковне згуртування, що черпає натхнення зі служіння людям, з Євангелія та навчання Церкви». Він заохотив розвивати цю місію, завжди черпаючи живильні соки з коріння, яким є «віра, захоплення історією людей і піклування про антропологічний та етичний виміри комунікації».

Щоб «оновити співзвучність з церковним вченням», Папа заохотив журналістів бути «голосом сумління журналістики, спроможною відрізнити добро від зла, гуманні рішення від нелюдських». За його словами, журналіст покликаний «відновлювати пам'ять про факти, трудитися задля суспільної єдності, будь-якою ціною говорити правду».

«Це означає також бути вільними перед обличчям аудієнції: промовляти з євангельським стилем «так, так», або «ні, ні», бо що більше від того, те походить від лукавого. Комунікація потребує *істинних слів* серед багатьох *порожніх слів*. І в цьому на вас лежить велика відповідальність: ваші слова переповідають світ та його формують, ваші розповіді можуть породити простір свободи або рабства, відповідальності або залежності від влади», – зазначив Глава Католицької Церкви, також закликаючи журналістів робити свій внесок у «викривання фальшивих і деструктивних слів».

За словами Святішого Отця, завданням журналіста в епоху інтернету є «визначити вірогідні джерела, розглядати їх у відповідному контексті, інтерпретувати та встановлювати ієрархію». Неприйнятним, на його думку є те, що новина про смерть людини, яка замерзла на вулиці, не викликає ажіотажу, як повідомлення про падіння біржових індексів.

«Не бійтеся перевертати порядок новин, щоб дати голос тим, хто його не має; розповідати «добрі новини», які породжують суспільну дружбу, розповідати не казки, але справжні добрі новини; будувати спільноти мислення та життя, спроможні читати знаки часу», – заохотив Наступник святого Петра католицьких журналістів.

Папа також звернув увагу на те, що для того, аби така асоціація й надалі приносила плоди, вона повинна вміти «смирно розпізнавати та підрізати «сухі гілки», які всохли саме через те, що з бігом часу втратили контакт з корінням». За його словами, сьогодні журналісти діють «у радикально відмінному культурному й історичному контексті», ніж той, в якому вони народилися. Але також розвинулися нові способи участі в асоціаціях, що є нагодою для «реформування зсередини, щоби пропонувати ще краще свідчення».

Наприкінці Святіший Отець також згадав про проголошеного 2010 року блаженним Мануеля Лосано Гаррідо, який був першим беатифікованим журналістом мирянином. Він жив у період громадянської війни в Іспанії, «коли бути християнином означало ризикувати життям».

«Незважаючи на хворобу, яка примусила його прожити 28 років у інвалідному кріслі, він не перестав любити свою професію. У своєму «декалозі журналіста» він радить «платити монетою відвертості», «замішувати хліб чистої інформації сіллю стилю та дріжджами вічності» й не подавати на стіл «ні кондитерські вироби, ані гострі страви, але, радше, добрий кусень чистого і сповненого надії життя». Це насправді чудовий приклад для наслідування!» – наголосив Папа.

Джерело: «Vatican News»

Папа до хворих: Бог з тими, хто мужньо несе щоденний хрест

Папа звернувся до 5000 учасників італійського національного паломництва до чудотворної Марійської місцевості Люрду в Франції, організованого Італійською національною спілкою для перевезення хворих до міжнародних санктуаріїв. Він побажав їм, щоб «значний досвід молитви та братської милосердної любові допоміг кожному розпізнати страждаючого та прославленого Ісуса в бідних та хворих братах».

Святіший Отець також привітав палестинських дітей з обмеженими можливостями, що взяли участь у цій прощі, й наголосив, що Господь дуже близький до тих, «хто з мужністю і постійністю несе свій щоденний хрест». Він запевнив у своїй особливій молитовній згадці, щоб під материнським поглядом Пречистої Діви Марії вірні змогли відновити свої великодушні наміри євангельського свідчення.

Наприкінці Папа уділив Апостольське благословення єпископам, священикам, хворим, волонтерам та всім паломникам у Марійському санктуарії в Люрді.

Луїджі Брессан, архієпископ-емерит Тренто, є всеіталійським церковним асистентом U.N.I.T.A.L.S.I. та очолює це паломництво, що проводиться в два етапи, зібравши в кожній із груп по 2500 хворих та осіб з інвалідністю. Очолюючи Святу Месу на відкритті другого етапу паломництва до Люрду, він звернувся до хворих, похилих віком та осіб з інвалідністю із запрошенням «почуватись у Люрді, як вдома, бо ви не є тягарем, а цінним скарбом для всіх нас», та підкреслюючи, що «Ісус просить нас мати вільне серце», не прив'язуватись до матеріальних багатств, що «можуть створювати ілюзію і бути небезпечним середовищем», та пам'ятати, що радощі цього світу є обмеженими, а ті, що приходять з Неба, триватимуть вічно.

Джерело: «Vatican News»

Кардинал Мюллер: рухові ЛГБТ не йдеться про гідність людини

Нещодавно журналіст польського видання «Nasz Dziennik» поспілкувався з кардиналом Герхардом Мюллером, префектом Конгрегації вівчення у 2012-2017 роках. У розмові було, зокрема, згадано нещодавно проповідь митрополита Краківського Марека Єндрашевського, який застеріг від гендерної ідеології, згадуючи про «веселкову заразу», що загрожує сучасній Польщі. Лівачські середовища розбухали агресивну кампанію проти архієпископа, вимагаючи його відставки.

Колишнього префекта Конгрегації вівчення запитали, як він оцінює цю атаку на одного з провідних пастирів Польської Церкви.

– Представники ЛГБТ не мають аргументів і тому так реагують, – відповів кардинал Мюллер. – Вимога зречення архієпископа – це нечувана атака на свободу релігії, бо архієпископа встановив Христос і ніхто не може його зняти з уряду чи примусити до зречення. Я на сто відсотків стою по стороні отця-архієпископа Марека Єндрашевського, вся Церква стоїть по його стороні. Католицька Церква – це єдина спільнота вірних, яка у повноті визнає гідність кожної людини, незалежно від її особистої ситуації.

Натомість рухові ЛГБТ йдеться не про гідність людей, а про їх інструменталізацію заради цілей своєї ідеології, що ворожа людині. Зрештою, за часів націонал-соціалізму в Німеччині чи комунізму ворожі Церкві гоніння коштували життя багатьом священикам, а чимало мирян потрапили до ув'язнень. Тому ми сьогодні не потребуємо повчань, що таке гідність людини, свобода, демократія. На цьому полі Католицька Церква, зокрема, і в Польщі, має найвищі заслуги за всю історію, які є взірцем для цілого людства. Лівачські середовища заперечують, що існує ідеологія ЛГБТ... Однак і комуністи також твердили, що комунізм – це не ідеологія, що він будується на науці...

Ми знаємо з емпіричних наук та з Об'явлення, що людина існує як чоловік та жінка. Це істина, яку підриває ідеологія ЛГБТ. Коли є чоловіки і жінки, то також є і народи, з власною ідентичністю, мовою, культурою, історією. То не ЛГБТ створило Польщу і не ЛГБТ може зробити так, що вона надалі існуватиме. Також ЛГБТ не здатне спасти людство! Тому що ця ідеологія – це атака на сім'ю, суспільство і державу.

У світовому масштабі пропаганда цієї фальшивої ідеології зараз набрала сили. Але у 1920-х роках вигадали, що комунізм благополучно запанує по всьому світу. Потім – що в Європі запанує фашизм. Тоді як справжня перемога – це питання не гучного крику пропагандистів, а тільки питання правди. Тому що реальною та істинною основою для всіх є турбота про добре майбуття людини, сім'ї, народу, людства. Цього не гарантує рух ЛГБТ.

Джерело: Парафія Благовіщення Пресвятої Богородиці м. Львів

МИТРОПОЛИТ ІГОР: «БОГ ЦЕРКВУ НІКОЛИ НЕ ПОКИДАЄ»

17 вересня, – день 120-ліття єпископської хіротонії Праведного Митрополита Андрея та 30-ліття маніфесту за легалізацію УГКЦ. Про життя підпільної Церкви, виклики духовенства та мирян, уроки і досвід спілкуємося зі священником підпільної УГКЦ, а сьогодні Митрополитом Львівським Високопреосвященним владикою Ігорем.

– *Високопреосвященний владико, як Ви вважаєте, що давало силу душпастирям і мирянам перетривати в тоталітарних умовах та залишитись вірними УГКЦ?*

– У першу чергу Господь Бог дає силу. Очевидно, що Господь наділяє людей особливою божественною ласкою. Скажімо, коли ми читаємо про мучеників, про різних преподобних, навіть про тих, котрі усамітнювалися у пустині, то мусимо зрозуміти, що змогли вони це зробити лише тому, що мали Боже покликання. Господь Бог дає надлюдську силу. Наприклад, знаємо історію про святого Лаврентія, коли його мучили на розжарених кратках, то він ще казав: «Повертайте мене на другий бік». Сама людина не має такої сили і мужності, якщо її не дає Господь Бог. Тому Божа ласка перетривати випробування є великим дарунком від Бога. По-друге, важливою підтримкою для людей була взаємна молитва одних за одних. Також великим натхненням для людей були священники, які відбували несправедливе покарання і поверталися після цього до дому. І, звичайно, важливим натхненням була віра, яку закладали батьки у сім'ях. Віра, яку людина завдяки Святому Духові в собі спершу утверджує, а згодом поширює. Ось це, на мою думку, і було таким натхненням, щоб витримати ті різні переслідування та випробування. Коли Святий Дух дає благословення і натхнення, тоді людина погоджується на випробування, незважаючи на усі труднощі, і Бог допомагає їй вистояти у цьому.

– *Який у Вас є такий найбільш яскравий спогад про життя підпільної Церкви?*

– Спогад... Є таких кілька. Насамперед – спогад про таємні зустрічі у нашому домі зі священниками. Зазвичай зустрічі з отцями відбувалися вночі, до нас приходило кілька людей. На жаль, в нашому селі ми не могли сказати багатьом людям про можливість спільної молитви. Це було пов'язано з нашим батьком: він спочатку був вчителем, а потім його звільнили з роботи, і вже відчувалась дистанція від людей до нашої сім'ї. Так часто буває у вчительських родинах, що люди ставляться з пошаною і страхом. Тому ми могли сказати максимум двом трьом родинам про час і місце Служби Божої та сповіді. Зазвичай Літургія розпочиналась об 11-й або 12-й годині ночі, після чого священник сповідав людей.

Найбільш яскраво мені запам'яталась Літургія у селі Першаків на празник Богоявлення. Тоді на Службу Божу зібралось дуже багато людей. Служити приїжджав о. Іван (Юськів), редемпторист. Зима – було дуже холодно, але священник прийшов, людей висповідав, відслужив Службу Божу, посвятив воду та покропив людей. Це все, очевидно, починалось звечора, і закінчувалось близько 3-4 години ранку. Таких випадків було чимало... Пригадую, як ми ходили на Службу Божу до отця Винницького на вулицю Повітряну. До отця завжди приходило кілька людей, яких він завжди радо очі-

кував. Не було такого, щоб він комусь боронив приходити. Отець Винницький завжди служив увечері.

А ось зранку завжди була Служба Божа в отця-студита Германа Будзінського, який жив на вулиці Простій, – це в районі Окружної і Любінської; я жив там трохи далі на квартирі, аж за переїздом на вулиці Сигнальній. Час від часу я до нього ходив на Службу Божу, яка розпочиналась о шостій ранку, а після цього відразу поспішав на тролейбус чи автобус і їхав на роботу.

– *Владико, як у той період назагал відбувалася комунікація зі священниками?*

– В основному люди передавали одні одним. Наприклад, отець Винницький приходив до нас додому, служив Службу Божу. Я знав отця Винницького, бо, прийшовши з війська, я який час жив у нього і працював на роботі. До отця приходили якісь люди, ми так ставали

роботою. Яка це була робота зазвичай і чи мали Ви такий досвід особисто?

– Так було. В Радянському Союзі всі працездатні повинні були працювати. Це було потрібно, щоби влада мала контроль над кожним, бо на роботі працювали агенти, які слідували і доносили на інших. Багато хто мав прямі вказівки, щоб слідувати за певними особами і звітувати. Це був обов'язок, щоби працювати, бо існувала стаття за... «туніядство», яка несла за собою кримінальну відповідальність.

– *А якими це були роботи, зазвичай?*

– Дуже різними. Священником найвигідніше було працювати сторожами. Чому? Тому, що він відпрацював дванадцять годин чи добу, а потім мав три або чотири доби вихідних, і він міг за той час десь поїхати до людей у віддалені села, послужити там, бо були різні потреби і хворі, і похорони, і хрестини, і люди

– *Окремим цікавим феноменом підпільної Церкви були семінарії. Як відбувалося навчання у підпільних семінаріях?*

– В монастирі нас збирали по двоє, по троє новиків. Ми мали свого магістра, тобто вчителя. І цей наш провідник, познайомившись з новиками, повідомляв, що такого числа, на таку годину зустрінемося там-то і там, і так відбувалося навчання. До цих зустрічей ми готувалися. Зустрічі відбувались доволі рідко, десь два або три рази в місяць. Так планувалося спеціально, щоби не «засвітитися» перед радянською владою.

– *Як взагалі визначалося, що, наприклад, цей новик чи семінарист вже достатньо має знань і його вже можна висвячувати на священника?*

– Загалом нас вчили різні вчителі – як священники, так і миряни. Наприклад, філософію, критику, логіку нас вчив професор, який це знав, а інші предмети, як ото богослов'я – моральну чи догматичну, чи Святе Письмо, – то між собою ділили священники. Найзручніше було зустрічатись у вихідні дні або державні свята, як ото 1, 2, 9 травня, День конституції, Новий рік, 8 березня: там якщо було кілька вихідних днів, то нам це було дуже вигідно. Це був момент інтенсивних начиток і можливість щось підготувати.

– *Були іспити?*

– Так, були. Мені особисто допомагав, коли я мешкав у Вінниці, о. Степан Яворський. Також я їздив до отця Романа Бахталовського у Хмельницький. Вони мені допомагали в навчанні, потім писали білети, запитання, та й я тоді відповідав...

– *А як Ваша родина сприйняла Ваше бажання піти до підпільного монастиря?*

– Наш тато вже був у 1969 році висвячений десь в січні на священника. Я якраз прийшов з війська і вже трохи знав отця Винницького. Ще рік я нікуди не вступав, ще не зовсім розумів, що таке монастир, аж коли десь через рік під час наших зустрічей отець каже мені: «Може, б ви до монастиря пішли?» Я говорю: «Нема монастиря». – «А, то Ви ще не розумієте...» Справді, я тоді ще не розумів, що є такі підпільні монастирі.

Що стосується родини, то я їм спершу навіть не говорив, що пішов до монастиря. Я мешкав на квартирі, працював, додому приїжджав дуже рідко, і вони так не знали. Може, хтось десь і сказав татові – скажімо, отець Винницький, – але я ніколи того не уточнював і не питався.

На фото: о. Михайло Винницький відправляє Службу Божу у приватній квартирі

знайомими. Потім десь ходили на якусь іншу квартиру, знову там зустрічали інших людей, і вже так зналися, бо десь зустрічалися, одні другим переказували. Та й була така комунікація, адже тоді не було не то що мобільного телефону, а й навіть таких телефонів – стаціонарних – було дуже мало, тому інформація передавалась через переказування. Отець говорив про час і місце наступної Літургії, і так переказували одні одним.

– *Загалом священники в підпіллі поєднували душпастирство зі світською*

одружувались. Ще була популярною праця газівника. Була норма по такому догляду за газовими апаратами, яку можна було виконати швидко і мати час для служіння людям.

– *Чи мали Ви особистий досвід такої роботи?*

– Я працював спочатку на заводі токарем, також в газовій службі працював у Львові, а згодом – у Вінниці. У Вінниці я працював біля римо-католиків і допомагав римо-католицькому священникові сповідати людей.

На фото: о. Герман Будзинський

Я робив свою справу: жив, працював, вчився. Що було в монастирі, старався виконувати. Та й було так...

– А чи був страх, що життя в монастирі може загрожувати засланням до Сибіру?

– Я вам так скажу, що то не думалося про це. Можливо, якийсь раз чи два з одного боку був страх, а з другого – ти знав, що ти робиш добре, що ти не робиш зле, що держава дуже обмежує і порушує права людини, і ми відчували, що Бог, очевидно, завжди благословляє наш вибір. Я ніколи не попадався, але гадаю, що для багатьох це було героїзмом. Це було своєрідне внутрішнє протистояння тоталітарному режимові. Якось Бог допомагав нам уникати тих сутічок з радянськими «органами».

– Як виглядав «монастир без стін»? Навпевно, кожен із ченців у монастирі мав окрему роботу. Якою вона була?

– Був загальний обов'язок молитися; устав, розважання, вервиця, читання, певні обов'язки (напр., відвідати когось зі Святими Тайнами). Паралельно кожен монах працював і старався той час використати на духовні вправи, які ми мали обов'язок пильнувати, бо відчували велику потребу наповнити душу Божим Духом через духовні вправи. Якогось окремого іншого завдання наші настоятелі нам не давали, бо це було небезпечно. Бували випадки, коли нам давали адресу і просили поїхати до Києва, щоб та хрестити, вінчати,

посвятити квартиру, – то були радше такі справи. Старші отці, які викладали богослов'я, очевидно, якось ділили між собою предмети, які вони нам, молодшим ченцям, мали викладати. Хтось викладав Святе Письмо, хтось – моральне богослов'я, хтось – догматику, хтось – канонічне право.

– Чи відомі вам випадки, коли КДБ довідувалось про час і місце спільних молитов?

– Ні, я не попадався і не бачив таких випадків. Я перебував переважно у Вінниці, їздив з Вінниці до Тернополя, коли працював як священник, – там при римо-католицькій церкві багато було потреб, скажімо, сповідати. Бувало, я сідав у невидиме місце, щоб мене там не бачили, бо мене знали з влади, які могли контролювати. Як хтось мав прийти, то мене попереджали; я вставав, ішов молитися з людьми і так відводив підозри.

– Можливо, збереглася якась духовна настанова від ваших наставників, якою Ви керуєтесь до сьогодні?

– В нас було загальне виховання, і велику увагу приділяли відповідальності. По-перше, я не думав ніколи, що Церква наша вийде з підпілля. Ми були готовими до кінця життя хватитися і підпільно служити, а, скажімо, думка про те, що я ще й колись єпископом стану, то взагалі б ніколи в голові не промайнула. Багато говорилось про відповідальність за свій уряд, за священство. Ми мали багато різноманітної літератури на цю тематику. В духовному житті нема одного критерію, що роби так – і все, будеш доброю людиною. Бо в різних ситуаціях є різні обставини, які вимагають різної реакції. Ну, дивіться, я не раз собі думаю про священників, які, коли прийшла радянська влада, прийняли православ'я. Коли він – батько, чоловік, тобто має дружину, дітей, а, може, ще й внуків, – і його шантажують, а він – людина – і має зробити вибір... Гадаю, що, може, в тому не раз людина є жорстокіша, але Господь Бог краще знає людське серце.

– Яка, на вашу думку, роль мирян у житті підпільної Церкви?

– Миряни в основному оберігали віру. У сім'ях бабусі, дідусі у вірі виховували

На фото: вірні УГКЦ на Арбаті у Москві вимагають визнання Церкви (1989 р.)

своїх дітей і внуків, говорили про Бога, про Церкву, вчили молитов, розповідали, що наша Церква, хоч зараз невидимо, але пов'язана з Римом. Вели формаційну роль Літургії і просвітницькі радіопередачі «п'ятнадцятихвилинки» з Ватикану. Хоч, звичайно, їх дуже глушили, але людям вдавалось ловити хвилю і слухати. Ми дуже цим дорожили. Не раз були цілі начитки з історії, з історії нашої Церкви. Ще тоді не було магніфонів, а тому люди дуже часто вручну писали собі скрипти.

– Загалом Українська Греко-Католицька Церква була в підпіллі понад п'ятдесят років. На вашу думку, який найбільший життєвий урок і досвід можна винести для сучасного розвитку нашої Церкви?

– Насамперед, що Бог своєї Церкви ніколи не покидає. Господь дбає про своїх людей. А навіть якщо в якийсь час не відчувається Його підтримка, то це є певним випробуванням, щоб людей виховати. Можливо – це результат невірності. Так було з ізраїльським народом. Вони не раз потрапляли на довгі роки неволі, а потім завдяки цьому повертались до Бога, і Господь Бог повертав їх назад на свої землі, де вони успішно розвивалися і практикували там свою віру. А кали наставав момент, що народ знову відступав від Бога і творив собі божків, то знову потрапляв у неволю. Таким чином Господь Бог виховує, і думаю, що й зараз наш народ проходить процес виховання й очищення. Це якийсь важливий знак виховання.

Важливим уроком для мене особисто є потреба довіри до Бога. Бог ніколи тебе не забуде, але й ти не забувай про Нього, пам'ятай і пронеси той дар віри, поділися з кимось, – це таке основне завдання для християнина. Сьогодні ми повинні бути вдячні Богу за ласку віри і за збережену Церкву. Церква жила в людях. Колись не було структури, десятки тисяч ві-

рних і лише кілька епархій, але сходився люди, які дорожили вірою. Вірою просто необхідно дорожити. Не висміювати, а дорожити.

– Цього року в УГКЦ розпочинаємо 30-літній спомин при вихід УГКЦ з підпілля. Які заходи плануються у Львівській архієпархії?

– Так, ми маємо окрему координаційну раду, яку очолює наш владика Володимир. Загалом 30-літній спомин про вихід УГКЦ з підпілля розпочався Великою вечірною й Архиерейською Літургією з відзначенням людей, які перетривали підпілля, у храмі Архистратига Михаїла. Також і наша щорічна Патріарша проща до Страдчу була присвячена легалізації нашої Церкви. Заходи заплановано впродовж року на різних рівнях: на парафіальному і деканальному (на парафіях у вересні-грудні будуть проводитись заходи, присвячені катакомбній Церкві), відбудуться презентації наукових досліджень, відкриття виставок, презентація театральної вистави, на інформаційному рівні постараємось бути присутніми в ефірах радіо і телебачення. Окремо присвятимо увагу освітнім заходам для школярів і студентів, а також проведемо тематичні зустрічі з військовими. Впродовж року буде встановлено цілий ряд меморіальних таблиць та пам'ятних знаків, зокрема, у храмах Архистратига Михаїла та Преображення Господнього у Львові, у Свято-Іванівській лаврі. В тюрмі «На Лонцького» і в тюрмі «Бригідки». Також матимемо наукову конференцію й урочисту академію в Оперному театрі. Плануємо відкрити філію музею владика Володимира Стернюка в Пустомитах, а також багато іншого. Приходьт та берить участь у заходах.

Розмовляла Христина КУТНІВ
«Духовна велич Львова»

На фото: сестри підпільного монастиря 1953 рік

о. Павло Дроздяк: «Загальноміська вервиця – це можливість бути разом»

6 жовтня у Львові відбулася традиційна загальноміська вервиця Львівської архієпархії УГКЦ. Про тематичну присвяту цьогорічної молитви, важливість такого заходу та участі у ньому містян і гостей Львова говоримо із о. Павлом Дроздяком, капеланом Львівської міської ради, сотрудником Архикадрального собору святого Юра, керівником прес-служби курії Львівської архієпархії УГКЦ, місіонером Божого Милосердя.

– Отче, у жовтні в Католицькій Церкві є традиція почитання вервиці; відповідно, здійснюються окремі молитви. Чому так?

– Місяць жовтень у Католицькій Церкві справді присвячений особливому молінню до Богородиці, зокрема, молитві на вервиці. На цьому молінні в особливий спосіб акцентував святий Папа Іван Павло II у своєму Апостольському листі «Rosarium Virginis Mariae». Знаємо, що Папа навіть додав п'ять світлих таїнств до молитви на вервиці, вшановуючи Богородицю у щонайвеличнійшій спосіб, а також проголосив свого часу рік Вервиці, що тривав від жовтня 2002-го до жовтня 2003 року. Його послідовники на Апостольському Престолі та наші архиєреї закликають жовтень присвятити молитві вервиці, опираючись на численні об'явлення Богородиці, в яких Вона ознаменувала вервицю як могутню зброю проти диявола і великий захист. Ми, як частина Вселенської Церкви, що спільно акцентує духовність, хочемо долучитися до всецерковної, всезагальної молитви на вервиці, яка є абсолютно східною практикою. Коли ми говоримо про таку молитву, дехто часто асоціює її із західною традицією. Але це не так. Можна навіть подискутувати, хто перший практикував Ісусову молитву і молитву на вервиці, свідчення Богородичного правила.

– Чим особлива молитва на вервиці у порівнянні зі звичайною молитвою?

– Молитва на вервиці є особливою, бо ми взиваємо про поміч до Пресвятої Богородиці. І тут не важлива вервиця як річ, а молитва на ній до нашої Заступниці. Пресвята Богородиця – це двері Милосердя, у які ввійшов Господь у цей світ. Вона є нашою небесною Матір'ю. Завдяки Її материнському заступництву можемо випросити у Бога благодаті. Богородиця є нашою охороною перед дияволом, бо саме через Неї у світ приходить Спаситель, який знищує владу нечисті. Тому ми звертаємось до Божої Матері з особливим пієтетом. Тут кожному у стосунку з Богородицею притаманні такі материнсько-синівські почуття. Гадаю, що нема такої людини, яка б не потребувала маму, бо на певних етапах життя вона нам необхідна. Відчуття присутності занурює нас у сферу безпелеційної любові.

Якщо пригадати собі своє дитинство, то кожне розбите коліно чи рука мовби зцілювалися після поцілунку матері. Тому акцентуємо любов рідної мами і звертаємо її до Богородиці. Адже її «поцілунок» вгамовує біль нашого життя. Ми звертаємось до Неї не лише тоді, коли нам болить, але й коли нам радісно. Бо ми часто сприймаємо молитву виключно як воання про свої потреби. Але у ній важливий елемент подяки. Така спільна молитва на вервиці є гарною можливістю подякувати Богові за все і особливо – за заступництво Богородиці.

Молитва на вервиці виховала велике покоління блаженних новомучеників нашої Церкви. Молитва на вервиці до Богородиці була вчителькою життя для вірних у підпіллі; ця молитва була своєрідним маркером, який давав відчуття присутності живої Церкви. Мені одна сестра-монахиня колись зробила подарунок – намалювала комікс. На ньому був зображений ангел, що підіймався вгору, опустивши вервицю, за яку я тримався. Сестра хотіла показати, що, тримаючись вервиці, ти тримаєшся неба.

Це добре, що ми розпочали таку традицію бути разом, бо насправді ми мало часу є разом, бо часто ми є локально у своїх парафіях. Спільна молитва здатна нас єднати.

– 6 жовтня відбулася загальноміська вервиця. Це вже щорічна традиція. У чому полягає важливість заходу?

– Коли єднаємося, то бачимо, що наша спільна традиція збиратись у жовтні на вервицю вчить нас бути свідком, свідком віри та цінностей. Те, що робить наше місто творчим, – це вміння бути разом. Бо нам також треба вчитися цієї єдності. Вервиця нас об'єднує. Богородиця збирає нас, своїх дітей, які є різними, але водночас кожен – Її дитина. Вона вчить нас цієї єдності. Ми йдемо, щоб зустрітись з Мамою, яка провадить нас нашим містом. Ми завершуємо свою «мандрівку» тут, перед обличчям Праведного Митрополита Андрея, розуміючи, що саме тут маємо це осердя духу. Бо, якщо пригадаєш події 30-літньої давності, вони нас ведуть на Святоюрську гору, де відбувся перший пробіск воскресіння не лише Церкви, але й нашої держави. Саме львів'яни показали, що означає бути тими, які вірують в Бога. Людина, що вірить, є свобідною від ідеології. І це також вірянин декларує своєю присут-

ністю на таких спільних заходах.

– Тема цьогорічної вервиці – вшанування блаженної Йосафати Гордашевської і пригадка 30-ліття виходу з підпілля УГКЦ. Чому такі різні часові проміжки?

– Це справді різний час, але блаженна Йосафата – плід Христової Церкви, плід віри. Блаженна Йосафата – львів'янка, що ходила вулицями нашого міста, творила тут колосальну роботу соціального спрямування, ревно служила Господеві. Якби не було цього Божого благословення – нічого б не було. Цьогоріч маємо низку ювілеїв, в т.ч. і ювілей від дня народження блаженної Йосафати як для цього світу, так і для неба. Тому, гадаю, гідно і достойно є нам, львів'янам, пройти цей шлях з львів'янкою, яка у сонмі блаженних заступається за наше місто.

Коли ми говоримо про ювілейну дату виходу УГКЦ з підпілля, то у вересні-жовтні підходить до завершення наша низка святкувань. Адже з весни 2019 року розпрацьована програма заходів на всецерковному і парохіяльному рівнях. І ця вервиця, яку ми жертвуємо, – це подяка за події тридцятилітньої давнини. Хоча під час вервиці ми більше розважали над постаттю блаженної Йосафати, проте зверталися і до тих подій, адже блаженна свідчила своєю постаттю про свободу дій, служіння. 30 років тому відбувся вибух нашої Церкви. Церква не з'явилася нізвідки, а була, існувала у підпіллі, у різних куточках світу, де перебували українці.

Нещодавно ми згадували про події, які заповідав Патріарх Йосиф: коли держава буде незалежною, перенести його прах до собору св. Юра у Львові. Але коли буде Божою воля і воля всіх християн, то перенести його мощі до Софії Київської.

Подяка за події тридцятиліття легалізації нашої Церкви – це не лише згадка

про події, які відбулися, але й оцінка результатів, плодів за цей час, того, що ми як Церква здобули. Без сумніву, одним із таких якісних способів служіння – це бути з людиною. Наша Церква разом з містом запровадила і підтримує низку соціальних проектів: для малозабезпечених, безпритульних, людей з інвалідністю, нечучючих. Окрім того, впродовж 30 років є розвиток пенітенціарного служіння; знову-таки, разом з містом є низка проектів щодо душпастирства охорони здоров'я, зокрема, паліативне служіння, започатковане ще з ініціативи Митрополита Андрея. Маємо дякувати за це Богові, адже виклики такого служіння є більш, ніж особливі. Дякуємо за капеланство в органах місцевого самоврядування, Львівській міській раді. Бо це також особливий тип служіння.

Також, дякуючи за ці 30 років, ми не можемо не подякувати за наших військових капеланів, особливо за о. Степана Суса, який свого часу вийшов з-поза меж храму зі своїми однодумцями, присвятивши себе служінню для військових. Сьогодні Гарнізонний храм свв. апп. Петра і Павла не лише відіграє важливу роль в житті нашого міста – він має вже глобальний характер. І ось за це треба дякувати Богові. Бо Церква – це не будівля, а люди. Наша вервиця – це спосіб бути разом, проаналізувати, наскільки багато ми всі робимо.

– Чому важливо мирянину долучатись до таких заходів, як загальноміська вервиця? Часто можна почути від містян: мовляв, знову чергова хода, перекривають рух, створюють незручності...

– Щодо цих гострих дискусій про перекриття руху, то хочу наголосити, що саме Львівська архієпархія УГКЦ проводить свої масові заходи лише двічі на рік – загальноміська Хресна дорога і вервиця. Ці заходи не відбуваються серед робочого тижня, а в неділю, щоб не створювати незручностей. Вервиця має значно коротший маршрут, ніж Хресна дорога. Вона розпочинається у храмі св. Архистратига Михаїла, опісля через площу Ринок, біля пам'ятника Тарасу Шевченкові прямує на Святоюрську гору. Якомога швидше проходимо відрізок вул. Підвальної, щоб не затримувати рух. Ми нікого не звинувачуємо, що хтось не поділяє нашої думки. Це право свобідного волевиявлення нашої релігійної приналежності. Ми плануємо з містом наш захід задалегідь, про що містянам відомо.

Чому важливо долучатися? Це має бути потреба кожної людини. Ти нікого не зможеш змусити полюбити Бога. Є просто потреба бути разом у спільноті, спільно молитися і дякувати. І це насправді окрилює. Люди прагнуть разом звершити хоч короткий, але шлях, подібно як було це під час Революції Гідності. Молитва – це наша спільна справа. Ми просимо інших поважати наше бажання, наш вибір бути з Богом, свідчити про це у нашому місті.

Хоча Львів сьогодні дедалі більше модернізується, проте ядро, серце міста – духовне. Львів – це місто, де є кілька митрополитів різних конфесій; місто, яке вірує. Якщо я приїжджаю у таке місто, то маю поважати духовні потреби тих людей, які тут живуть і будують його.

**Підготувала Юліана ЛАВРИШ,
«Духовна велич Львова»**

Коротка історія вервиці

Вервиця – це молитовні роздуми над радісними, скорботними, славними та світлими таємницями життя Ісуса Христа і Марії. Заглиблюючись у ці таємниці, ми роздумуємо над власним життям. Роздуми над цими таємницями є водночас роздумами над Євангелієм. Вервиця є чудовий засіб освячення і духовного поступу, одна з найкращих шкіл доброчесності і життя християнського

Молитва на вервиці зародилася в глибоку давнину II століття. На Сході, у Сирії, християни, побудувавши перші монастирі, почали молитися там, нанизуючи сушені зернята ягід на шнурочки. Отож, назва «вервиця» походить саме від слова «верв», що означає «шнурок», «мотузка».

В період середньовіччя Латинська Церква перейняла вервицю від Східної Церкви. З цього часу за допомогою вервиці той, хто молився на ній, отримував Божі ласки, прощення своїх гріхів, укріплювався у вірі.

Першими великим пропагандистом молитви на вервиці був св. Домінік (1170-1221). У Тулузі 1214 року перед ним з'явилася Матір Божа з трьома небесними дівами і попросила поширювати молитву на вервиці поміж християнами. У XV столітті в Західній Європі, де молитва на вервиці була майже забутою, бл. Алан де Рупе (1428-1475) допоміг відродити її. Пізніше місіонер св. Людовік Грінйон де Монфорт (1673-1716) у молитві на вервиці доказав, що вона не тільки допомагає навертати і спасати людські душі силою молитов «Отче наш» і «Богородице Діво», а є входженням у глибокі таїнства життя, смерті, воскресіння і слави Ісуса Христа та Діви Марії. Він вважав, що Пречиста Діва Марія з усіх молитовних чинів найбільше цінує вервицю, бо через неї кожен християнин отримує прощення за провини, звільняється від гріха, прагнучи досконалості, зростає у ласці. Хто плаче, знаходить радість і спокій, хто в біді – допомогу і розраду. Того, хто входить у світ вервиці, не мучать сумніви та помисли, не захоплюють пристрасті. Диявол і плоть стають безсилими перед силою вінчальної молитви, яка рятує світ від катастрофи війни, стихійних лих і хвороб. Ця чудодійна молитва стає провидінням для молільника, допомагає йому доторкнутись серцем до одвічних тайн і небесних доброчесностей любові та миру.

У розповідях про св. Франциска згадується такий випадок: один молодий чернець ревно відмовляв молитву на вервиці щодня перед обідом. Та одного разу він не зумів її вчасно відмовити. Щоб не порушувати своєї обітничі, він попросив дозволу в настоятеля на запізнення до обідньої трапези і пішов до монастирської каплички. Настоятель, зауваживши, що хлопця досить довго немає, послав до каплички іншого брата. Зайшовши туди, той побачив, як молодого ченця, Матір Божу та двох ангелів огортало дивовижне сяйво. На кожне «Богородице Діво» з уст молодого монаха виходила біла троянда; її підхоплювали ангели та оздоблювали нею корону на голові Пречистої Діви Марії. Тому молитву на вервиці називають також рожанцем, що в перекладі означає «корона троянд» (рож). Блаженний Алан де Рупе говорив, що вервиця із 150 «Богородице Діво» є великою короною із білих троянд для Марії, а вервиця із 16 «Отче наш» – малою короною із червоних троянд для Ісуса.

Через серце Матері Божої лине молитва на святій вервиці – пісня любові, таїнств життя Ісуса Христа і Марії, джерело освячення, духовного збагачення християнського життя.

Джерело: «Католицький Оглядач»

Папи Римські про вервицю

Важливим чинником Марійської духовності є молитва на вервиці. Деякі люди вважають молитву на вервиці монотонною та застарілою, але віруючі сприймають її як одну з найбільш суттєвих та благодатних практик християнської набожності. Мати Божа обіцяє особливі ласки тим, хто молиться на Вервиці.

Папи вшановували молитву на вервиці. Папа Пій IX так висловлювався про св. Вервицю: «Моїм найбільшим скарбом у Ватикані є вервиця. Вона – моє Євангеліє.» Папа Лев XIII говорив: «Католицький люде, люби вервицю, католицький люде, молися часто і охоче на вервиці.» Пій X у своєму тестаменті написав: «Поміж усіма молитвами вервиця є найкращою, вона приносить найбільше ласк. Вона є молитвою, яка найбільше зворушує Серце Божої Матері. Хочете миру вдома, моліться на вервиці у сім'ї... З Вервицею – в Серце Матері! Через Серце Матері – до Серця Спасителя! З вервицею – до Неба!» Папа Пій XI так висловився про вервицю: «Поміж молитвами, якими ми звертаємося до Божої Матері, Вервиця займає особливе місце. Вона є чудесним вінцем, прекрасною молитвою.»

Папа Пій XII вітає Матір Божу титулом «Цариця вервиці».

Папа Павло VI в апостольському посланні «Культ Марії» висловлює таку думку про вервицю: «Вервиця здатна поглиблювати християнське життя та помножувати апостольську ревність.»

Іван-Павло II називає вервицю простим та багатим молінням, яке усім доступне: «Сходи, якими піднімаються до Неба за допомогою руки Марії.»

УГКЦ долучається до молитовної ініціативи Папи Франциска «Мільйон дітей моляться вервицю»

«Мільйон дітей моляться вервицю» — під таким гаслом 18 жовтня пройде всесвітня молитва дітей на вервиці, яку започатковує Святіший Отець Папа Франциск. Власне він проголосив місяць жовтень 2019 року надзвичайним місяцем та бажає спрямувати цього річну молитовну ініціативу в русло місії, де діти будуть молитися за всіх місіонерів і численні покликання до цього стану, а також за мир і єдність у світі.

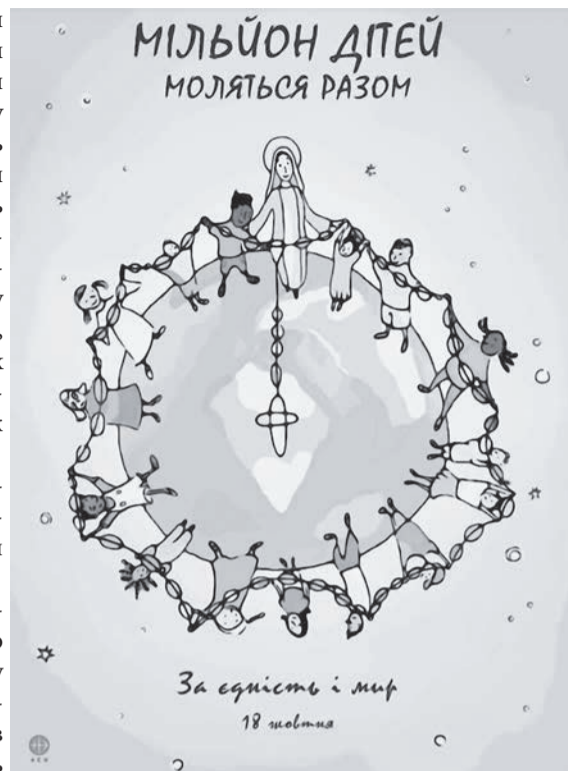
УГКЦ долучається до молитовної ініціативи Папи Франциска «Мільйон дітей моляться вервицю»

«Щоб виконати волю і бажання Папи, ми також хочемо спрямувати нашу цього річну молитовну ініціативу «Мільйон дітей моляться вервицю» в русло місії, де діти будуть молилися за всіх місіонерів та за численні покликання до цього стану. Покровителькою місії в Церкві є св. Тереза з Лізьє, яка в своїй автобіографічній книжці «Історія однієї душі» пише: «Якщо церква є тілом, тоді вона має в собі благородний і життєво необхідний орган — серце, палаюче любов'ю. Я збагнула, що тільки любов може спонукати членів Містичного Тіла Церкви діяти. Коли не має цієї любові, тоді апостоли більше не проповідують Євангеліє, а мученики відмовляються проливати свою кров. Я збагнула, що любов охоплює всі покликання... У серці Церкви я хочу бути цією любов'ю. І таким чином я буду всім». Ця думка св. Терези є гаслом нашої молитовної ініціативи в цілому світі. Через молитву дітей нехай запалає серце Церкви любов'ю і сповнить його місієним духом. Молитва дітей повинна стати душею місієного оновлення в Церкві», — йдеться у зверненні кардинала Мауро П'яченци, президента благодійного фонду «Церква в потребі».

Відтак, за словами кардинала Мауро П'яченци, «молитва на вервиці з'єднає вас з тисячами дитячих молитовних груп дітей по всьому світі. Ми також дуже хотіли б, щоб ця молитовна ініціатива стала «постійною місією», про що нас всіх просить Папа Франциск, формуючи «живу вервицю» дітей [...]. Таким чином, молитва стане живою реальністю, яка змінює наше життя, підтримує місію Церкви, даруючи мир та єдність у світі».

Із благословення Отця і Глави Української Греко-Католицької Церкви Блаженнішого Святослава до цієї всесвітньої ініціативи Святішого Отця Папи Франциска долучаються також діти та молодь із епархій та екзархатів нашої Церкви.

Зокрема, у Київській архієпархії УГКЦ організацію цієї молитви взяла на себе Катежитична епархіальна комісія: «Відгукуючись на заклик Святішого Отця, Катежитична комісія Київської архієпархії, в особі протоієрея Петра Жука, щиро запрошує всіх дітей Київської архієпархії приїхати в п'ятницю, 18 жовтня 2019 року, о 16:00 год. до Патріаршого собору Воскресіння Христового УГКЦ (вул. Микільсько-Слобід-

ська, 5), щоб разом заносити молитви до Господа молячись вервицю». «Запрошуємо також організувати у цей день молитви з дітьми на парафіях, щоб в такий спосіб молитовно єднатися один з одним задля спільної мети — панування миру та єдності у світі, а також за зріст місієного запалу», — йдеться в повідомленні Голови Катежитичної комісії Київської архієпархії УГКЦ протоієрея Петра Жука.

Також до молитовної ініціативи долучаються священники разом із дітьми та молоддю Тернопільсько-Зборівської архієпархії. «До такої ініціативи з благословення Блаженнішого Святослава, Глави і Отця УГКЦ, долучаються у Тернопільсько-Зборівській архієпархії, — розповідає голова катежитичної комісії Тернопільсько-Зборівській архієпархії о. Роман Гриджук. — Ми щиро запрошуємо всіх священників на парафіях, катежитів у школах, кожного, хто працює з молоддю та дітьми, 18 жовтня, починаючи з 9:00 год. і до завершення дня, провести молитовну місію дітей кожної парафії — і тим самим долучитися до «живої вервиці» дітей всього світу».

Окрім цього, отець Роман Гриджук наголошує, що «способів реалізації є чимало: у великих містах, селах можна заздалегідь організувати місце для спільного моління вервиці, запросивши не лише дітей катежитичних шкіл, а й усіх інших діточок. Діти катежитичних шкіл можуть стати основою. Можна зробити так, що призначити дітей по черзі читати молитву вголос. Можна розмістити дітей на площі, уклавши таким чином велику вервичку».

Натомість, у Сокальсько-Жовківській епархії запропонували, по можливості, робити онлайн-трансляції в мережах Facebook чи Instagram, що, у свою чергу, допоможе розширити спільноту молільників.

**За матеріалами Київської архієпархії УГКЦ та Тернопільсько-Зборівської архієпархії УГКЦ
Пресслужба Секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ**

10 простих способів наблизити дітей до Бога

1. Молися вголос під час вагітності

Дитина в лоні матері чує голоси навколишніх, тому важливо, щоб миті нашої молитви були якомога спокійніші й тихіші. Вибери зручне місце, де тебе не будуть перебивати чи заважати тобі. Для молитви можеш використати образок Ісуса або Богородиці, щоб твої думки були зосереджені на молитві. Нехай твоя дитина відчує, що цей момент – особливий для вас обох. Під час молитви можеш погладжувати свій живіт, щоб дитина відчула, що ця молитва стосується її також.

2. Бери дітей з собою на Службу Божу

Дехто вважає, що маленькі діти заважають під час Служби Божої, бо вони голодно плачуть, шумлять, створюють дискомфорт іншим і просто не можуть довго стояти на одному місці. Однак варто брати дітей з собою до церкви кожної неділі так само, як ви це робили до їх народження. Якщо твоя дитина ще немовлятко і плаче, спробуй заспокоїти її, погодувавши; якщо дитина трохи старша і вже повзає чи ходить, і «закатує» істерики, – виведи її з церкви і трішки прогуляйся, поки вона заспокоїться, а тоді повернись на Службу. Якщо твоя дитина вже свідомо того, що кожної неділі ви ходите до церкви, і не хоче стояти спокійно, верещить чи лягає на підлогу, виведи її з храму, нахились до її рівня і спокійно та м'яко поясни, для чого ви сюди прийшли і чому важливо поводитись чемно під час Служби Божої. Якщо будеш щипати дитину під час істерики, якщо насилу виштовхуватимеш з храму, «вбиватимеш» поглядом чи кричатимеш за межами храму, то дитина може просто зненавидіти кожну неділю. Вони – діти, а ми маємо ставити себе на їх місце.

В їх віці вони не можуть довго стояти на одному місці чи бути зосередженим на чомусь більше 20 хвилин. Можливо, тобі доведеться під час Служби вийти надвір з дитиною 10 разів, щоб заспокоїти її і повернутись назад. Не здавайся, бо хоч вони ще малі, але вже добре знають, як можуть нами маніпулювати. Важливо, щоб вони зрозуміли, що, незважаючи на те, скільки разів ви вийдете з церкви, ви все-одно повернетесь до храму, поки не завершиться Літургія.

3. Молися з дітьми перед сном

Місце для цього можна вибрати різне, наприклад – біля їх ліжка. Станьте на коліна і моліться. Коли діти ще малі, їх усе вражає і їм все цікаво; вони мають здатність імітувати як добре, так і погане. І, швидше за все, поки ви молитиметесь, вони будуть намагатись привернути твою увагу; вони будуть говорити так, наче це ти їх заохочуєш це робити, вони будуть співати, витягати іграшки чи тягнути тебе за одяг. Скористайся цією нагодою, щоб пояснити їм, ЩО ти робиш, і запроси приєднатись до тебе в молитві. Скажи, нехай повторюють за тобою, чи запитай: «За що ти хочеш подякувати Богові сьогодні?», «Чи хочеш сказати щось Марії разом зі мною?» Побачиш, що ці питання їх здивують. Навчи дітей, як робити знак хреста. Намагайся не затягувати час молитви, бо їм може набриднути і вони захочуть займатись чимось іншим. Якщо твоє дитина ще дуже мала, візьми її ручку і допоможи перехреститись, а тоді молися разом з нею.

4. Познайом їх з образом Ісуса і Марії

Кожен католик повинен мати вдома свій «вівтар». Він не мусить займати багато місця, однак це має бути особливе місце, видиме і доступне для усіх членів сім'ї. Дуже важливо, щоб наші діти бачили образ Ісуса, Марії і святих. Діти вчать дуже швидко, і дуже важливо навчити їх якомога більше до віку 5 років. Невелике розп'яття чи ікону з зображенням Ісуса, Марії, святих чи ангела-охоронця можна повісити в кімнаті дитини і пояснити, хто на ній зображений.

5. Дозволь дітям вибрати фільм чи книжку про Бога

Усі діти люблять дивитись мультфільми і читати казки. Включай дитині мультфільми на біблійну тематику, наприклад, «Ковчег Ноя», «Давид і Голіят», «Добрий самарянин», «Блудний син», «Історія Йосифа і його братів», «Чудеса Ісуса», «Принц

Єгипту» і т.д. Існує багато книжок, які вчать дітей біблійних історій і пропонують кольорові ілюстрації для кращого сприйняття. Можна запропонувати дитині розмальовки на біблійну тематику (їх можна придбати або знайти в інтернеті). Однак ніколи не змушуй дитину до цього і не карай, якщо вона не хоче читати цю книжку, дивитись цей мультик чи інше. На вихідних можеш запропонувати дитині піти з тобою в магазин і вибрати ту книжку чи мультик, яку дитина сама захоче. Це – простий і веселий спосіб навчити дітей про життя Ісуса, Марії і святих.

6. Дозволь дітям брати участь в церковній діяльності

Якщо у вашій церкві проводять катехизацію для дітей, нехай твоя дитина ходить на ці заняття. Якщо дитина любить співати, запиши її в церковний дитячий хор. При храмі є драмгурток і дитині подобається брати участь у виставі? – нехай стане учасником. Якщо в школі збирають одяг і продукти для потребуючих, поясни дитині, чому ми маємо допомагати ближнім. Ніколи не забороняй дитині брати участь в такій діяльності, якщо вона хоче цього; дозволь їй набути цей досвід і завжди позитивно стався до її досягнень та пригод. Говори дитині про те, що Богові подобається її добра поведінка і солідарність, а також скажи, що пишешся бути її мамою/татом.

7. Покажи своїм дітям, що є діти, які не мають усього необхідного

Привести дитину у фонд чи заклад, що займається допомогою іншим – це чудовий досвід для усіх зацікавлених: для дітей, яким допомагаємо, для наших дітей, для нас самих. Допомагаючи своїм дітям побачити, що світ – це не ідеальне місце, і що не всі діти мають дім, маму і тата, ми допомагаємо відкрити серця наших дітей. Ви можете відвідати фонд, який допомагає безпритульним дітям і сиротам, чи відвідати дитячу лікарню. Всі діти заслуговують на те, щоб їх любили і почули. Дозволь своїй дитині отримати такий досвід хоча б двічі на рік. Організуй гру в футбол, перегляд фільму чи просто зустріч-знайомство. Таким чином твоя дитина зрозуміє, що не всі діти мають такі привілеї, як вона; вона навчиться ділитися з іншими, вважати усіх рівними та стане свідомою дитиною, яке буде хотіти допомагати іншим.

8. Навчи дітей цінувати природу

Для того, щоб навчити дитину милуватись горизонтом, не обов'язково везти її в Норвегію чи Ірландію. Достатнього всього однієї квітки, щоб навчити твою дитину, що Бог присутній в кожному творінні, навіть в найменшому; в небі, в морі, в зірках, в місяці, в деревах, в горах. Можеш запитати дитину, як сильно, на її думку, Бог її любить; можеш дати підказку – нехай дитина спробує поразувати зорі чи подумати, наскільки глибоке море. А тоді скажи, що любов Бога така ж незліченна, як зорі на небі чи пісок на березі моря. Важливо, щоб діти знали, що усе, що нас оточує, створив Бог. Подорож в інше місто чи країну може стати чудовою нагодою, щоб поговорити з дітьми про Бога.

9. Навчи дітей, що набагато приємніше давати, ніж отримувати

Різдвяний період – прекрасний час для цього. Є два способи, як це зробити. Перший – придбати одяг чи іграшки для потребуючих дітей, щоб і вони могли святкувати. Інший – попросити своїх дітей пожертвувати свої іграшки, які ще в доброму стані, але якими вони вже не бавляться. Дітей треба залучати до всіх етапів цього процесу – від вибору і придбання іграшок до загортання в подарунковий папір і передачу отримувачам. Таким чином вони зрозуміють, що не так-то й легко усім щось отримувати, і що не всі діти можуть володіти тими привілеями, які ми, батьки, даємо своїм дітям. Такий вияв щирості можна здійснювати впродовж усього року; важливо – передавати нашим дітям любов до тих, хто її найбільше потребує. Коли вони передадуть подарунок, запитайте їх, як вони себе почували, коли передали подарунок іншій дитині, чи що їм найбільше сподобалось. Бога можна знайти в різний спосіб; навчїть їх, скільки радості можна отримати від того, коли щось віддаєш, а не отримувеш.

10. Навчи дітей дякувати

Сніданок, обід чи вечеря можуть стати чудовою нагодою для того, щоб навчити дитину дякувати Богові за все, що Він нам дає, включаючи їжу на столі. Можна сказати простими словами: «Боже, благослови нас і їду, яку ми будемо споживати. Дякуємо за те, що кожного дня дбаєш про нас. І просимо: дай хліба тим, хто його не має. Амінь». Пам'ятай, що твій приклад – це найкращий спосіб навчити дитину; стань для неї прикладом для наслідування і дякуй Богові за все. Попроси дитину повторити за тобою, і побачиш, що дуже скоро вона навчиться робити це сама.

Джерело: «Фундація духовного відродження»

Який Він? Бог дивовижних людей та інших грішників...

Книга репортажів «Бог дивовижних людей та інших грішників» Марічки Паплаускайте вийшла у вересні 2019 року та була презентована під час 26 Форуму видавців у Львові. Серія літературних репортажів розповідає історії пошуку Бога волонтерами, священиками, митцями, ув'язненими. Адже кожен із нас має потребу утверджуватися у своїй вірі, шукати свідчень любові та присутності Бога. Саме про те, як навчитися їх помічати та приймати дані нам уроки, ми говоримо з авторкою книги Марічкою Паплаускайте.

Racio vs Credo

Першочергово з'явилася тема. Потім цією ідеєю я поділилася із видавцем «Човна» Ігорем Балинським. Сказала, що хочу написати цикл текстів про стосунки сучасної людини з Богом. Чому? Як сучасна молода людина, я сама відчувала потребу вірити, але мені було складно: в усьому шукала раціональні пояснення, тоді як віра – це не про расію.

Розумію, що не існує формули, яка допомогла б людині повірити – має бути натомість якась особистісне пережиття. Мені було цікаво говорити з людьми, які це пережиття мали. Вони ділилися власним досвідом, а я питала їх про те, чи легше їм живеться з вірою, чи почуваються вони щасливими. Так само мені було цікаво говорити з людьми, які, як і я, ще шукають Бога.

Однак тоді, коли я тільки думала про ці розмови, редактор видавництва «Човен» сказав: «Ідея хороша. Але давай будемо робити книжку». Для мене це було трохи неочікувано.

З іншого боку, в Польщі, де жанр літературного репортажу має тривалу історію, для репортерів є нормою у певний момент видавати книжки. Для мене це був і ризик, і страх, але я погодилася. Тепер, коли книжка вийшла, чекаю на відгуки читачів.

Пошук форми

У жанрі літературного репортажу я працюю вже давно. Я є випускницею першого набору Школи журналістики УКУ і зараз вже викладаю в університеті курс репортажу. Власне, у перші роки існування Школи журналістики був досить великий акцент саме на літературних репортажах. До нас часто привозили польських репортажистів. І з того часу я відчула, що хотіла би працювати саме у цьому жанрі. Останні роки я є частиною проекту «The Ukrainians», а від березня ми заснували нове нішеве медіа «Reporters», спеціалізоване саме на лонгрід-історіях, написаних за законами літератури.

Герої

Шукала героїв по-різному. Одні були доволі очевидними. Тобто якщо я беруся за таку тему, то розумію, що я би хотіла поговорити, наприклад, з військовим капеланом чи священиком з підпілля УГКЦ. А деякі герої були не такими очевидними, як я міркувала. Не всі вони пов'язані з Церквою. Наприклад, у книзі є репортаж «Янголи» – історія трьох жінок, чий діти мають рідкісні генетичні хвороби, чи розмова з літератором Юрієм Іздріком, який відверто скептично ставиться до тих, хто вірить у Бога.

Мені було важливо говорити з ними всіма довший час. Зазвичай, коли ми пишемо тексти для медіа, то розмови тривають недовго, а тут я до деяких героїв приїжджала на 3-4 дні і весь цей час була поряд. До деякого доводилося приїжджати не один раз. Це не було схоже на класичні інтерв'ю, це радше було живим спілкуванням. Ми разом переживали ці дні, говорили про інтимне. Не скажу, що з усіма героями було просто. Були герої, яких розговорити і побудувати довіру між нами вартувало зусиль. Але, зрештою, мені здається, що це вдалося.

Свідчення віри

Віра та стосунки з Богом – це основна тема книги. Але поміж тим є також тема випадковостей, знаків. Всі мої герої у певний момент говорили, що відчувають себе частинкою більшого Божого плану. Я не підштовхувала їх до цього, вони самі про це розповідали. І коли я раз почула фразу «Так мало статися», коли почула її вдруге, втретє, я подумала, що, мабуть, таки мало статися, що я мала почати писати цю книжку. Випадковості, які насправді ними не є, об'єднують більшість моїх героїв.

Ще одна тема книги – це любов. Її багато у цій книжці в різних проявах. Доказами віри та Божої любові у житті героїв ставали дуже різні речі. Наприклад, текст про полоненого Ігоря Козловського «Боржник любові». Цю фразу він часто говорить зараз – що є боржником любові тих людей, які чекали на нього. Завдяки їхній

любові і щоб віддячити за неї, він вижив. Рідні передавали йому в полон книжки, їжу. Його дружина пекла млинці і поміж ними ховала маленькі записочки. І це також – маленьке свідчення, доказ любові.

Стіверезивати

Насправді вразили всі герої та історії, бо часом я надто близько до серця їх всіх переживаю. Та, мабуть, найбільше відгукнулися мені особисто дві історії.

Це перший текст книги про сестру Августину. Щира історія жінки, яка ще підлітком вирішила піти в монастир, а нині має за плечима великий досвід чернецтва. Вона відверто ділилася зі мною тим, як приймала своє покликання, як ішла до нього і як боролася зі спокусами. З одного боку, з цієї історії можна було би зробити сенсацію – написати текст про монахиню, яка закохалася, і на тому поставити крапку. Але ні, її історія глибша. Епіграфом до цього репортажу, а загалом і до усієї книги, стали слова святої Гільдегарди Бінгенської: «Істинно святі люди притягують до себе усе, що є земним». Ким би ти не був, ти залишаєшся людиною, а закоханість – цілком людське почуття. Сестра Августина дала обіцянку Богові і вона її дотримується, хоч це не завжди просто. Мені було важливо дізнатися, як вона це переживала, як їй вдалося з цим почуттям справитися, що вона думала про стосунки з Богом, будучи закоханою.

Сестра Августина гарно сказала, що після того, як вона врешті відмучилась і відпустила цю історію, відчула глибоку вдячність і до людини, яку любила, і до Бога, бо ніколи до того не була такою близькою до Бога, такою у-богою.

Друга особисто близька мені історія – про долі жінок з репортажу «Янголи». Вже багато часу я співпрацюю з героїнями цього тексту, допомагаю із комунікаціями громадській організації, яку вони заснували, аби відстоювати права хворих на рідкісні недуги українців. Але коли ми почали записувати розмови для книжки, вони відкрилися мені по-новому.

Одна з героїнь, Оксана, трагічно втратила доньку: та мала легеневу гіпертензію, і єдине, що могло врятувати дівчинку – це пересадка легень. Вони приїхали в Австрію і чекали на операцію: мали гроші, стояли в черзі на донорство. Були там декілька днів, а тоді сталося кілька прикрих збігів.

Коли мати з донькою під'їжджали до квартири, яку орендували у Відні, біля під'їзду не виявилось місця, де припаркувати авто. Оксана запропонувала дочці піднятися в квартиру, а сама поїхала припаркувати машину. Коли вона піднялася на поверх, то не змогла потрапити у квартиру: саме того дня вона не мала інших ключів – їх забрав із собою до Києва чоловік. Подзвонила у дзвінок, але донька не відкрила. Аж потім почула через двері тихий голос: «Мамо, мені погано».

Оксана намагалася вибити двері, викликала рятувальну бригаду – дочку забрали в лікарню. Жінка їхала в машині поліції слідом і думала: «От зараз я зайду в палату, ми посміємося, що так все склалося...» Але поки вона їхала, донька померла.

Так, Оксана не була впевнена, що змогла би допомогти дочці, навіть якби була поруч, але як вона сказала у розмові: «Чому я не могла тримати її за руку?!»

Їй було дуже важко. Вона навіть хотіла накласти на себе руки, однак у момент, коли вже стояла біля вікна, готова вистрибнути, раптом чітко відчула, що це не допоможе. Це ніяк не поєднає її з дочкою і не дасть можливості зустрітися десь там на небі нехай навіть через багато років. Це її зупинило. А на ранок їй подзвонила однокласниця доньки і сказала: «Оксано, мені сьогодні наснилася Настя і вона просила, щоб Ви себе берегли». Випадковість? Не знаю...

Минув час, і зараз ця жінка очолює Асоціацію хворих на легеневу гіпертензію й опікується людьми із цим рідкісним захворюванням. І коли ми з нею обговорювали це, вона зізналася: «Можливо, якби не було цього сильного уроку, я б не зрозуміла, що живу неправильно. Адже коли дочка захворіла, я захоплено займалася бізнесом і навіть не припускала, що не все у житті залежить від мене».

Війна поміж рядків

Книга не могла не зачепити тему війни. Один з героїв – Ігор Федоришин – військовий капелан, священик з Тернопільської області. Його історія є цікавою для мене тим, що коли він був 18-річним хлопцем, його, як і багатьох інших тоді, відправили в Афганістан. Він розповідає про те, що молодих хлопців муштрою та військовою перетворювали там на убивць. Цікаво, як після такого він зміг прийняти себе, змінитися і стати священиком. Зрештою, його свідомість формувалася в обставинах війни, і сьогодні, коли він їздить на передову до українських військових, він має більшу довіру серед військових. На початках ті навіть радились із ним про тактику ведення бою, а не лише ділилися душевними переживаннями. Можливо, Богові було потрібно, щоб ця людина мала саме такий життєвий досвід.

Книга-урок

Коли я починала цю роботу, мені хотілося знайти людей, яким вдається вірити, і зрозуміти, як власне їм це вдається. Коли я знайомила з героями цієї книги, пізнавала їх ближче, то не втомлювалася дивуватися їм. Та ж сестра Августина – коли вона розповідала мені, якою почувалася щасливою у день прийняття постригу, її очі світилися так, що мені мурахи йшли шкірою. Я дивилася на неї і думала: «Ну, не може бути так, щоби того, у що вірить ця жінка, не існувало». Її така щира, безумовна віра дає віру й мені.

А, крім того, у своєму житті я не раз помічала ситуації, які зчитувала Божими підказками. Але сумнівалася – може, я лише вигадую? Та коли більшість моїх героїв розповідали мені про подібні відчуття, я зрозуміла, що це таки справжнє. Якщо не я одна помічаю такі речі, то, очевидно, вони є. Я отримала певність у тому, що все стається з нами не просто так. Що ця сила, яку я часом відчуваю, відчуваю не я одна. Але коли ти знаходиш відповіді на одні питання, то виникають інші. Тому тепер моє головне питання таке: «Якщо ця сила є і цілеспрямовано веде нас усіх, то куди і навіщо?..»

7 способів почерпнути якомога більше від участі в Літургії

Звички і рутина формують наш досвід і наше життя. Це також стосується участі в Літургії, яка може стати для тебе чимось більшим, ніж просто звичкою. Участь в Літургії – це найвища форма молитви, і вона повинна бути духовною зустріччю з Христом.

Вартує переосмислити звичку схему участі в Літургії для того, щоб більше розуміти її і приймати ті дари, які нам даються під час Служби Божої.

Святий Іван Віаней колись сказав: «Якби ми насправді розуміли Літургію, то померли б від радості».

Ми пропонуємо тобі 7 лайфхаків, як отримати якомога більше від участі в Літургії:

1. Постанови ніколи не пропускати Літургію

Скажи голосно до Бога і до своєї сім'ї: «Я і мій дім служитимемо Господеві» (Іс. Нав. 24,15). Нехай Літургія стане першим пунктом твого плану на вихідні, а саме – неділю. Якщо тобі потрібно в неділю поїхати за місто, дізнайся, де там є церква і коли в ній правиться Літургія. Якщо немає такої інформації – не їдь.

2. Готуйся до Літургії

Заздалегідь прочитай текст біблійних уривків, які читатимуть на Літургії (в інтернеті є безліч ресурсів, де їх можна знайти: просто заугли «Літургійні читання УГКЦ чи РКЦ»). Прочитавши і роздумавши над цим текстом наперед, ти зможеш підготувати в своєму серці ґрунт, в яке буде посіяне Слово під час Літургії.

3. Прийди до храму за 5-10 хвилин до початку

Завжди може виникнути безліч причин для того, щоб ти спізнився на початок Літургії на кілька хвилин. Тому плануй так, щоб ти стояв (чи сидів) у храмі вже хоча б за 5 хвилин до початку, щоб заспокоїтись, зосередитись і відкрити своє серце для того, що Бог готує для тебе впродовж цієї Літургії. Зрозумій, що якщо ти запізнюєшся чи виходиш раніше, ніж завершення, то показуєш таким чином, що для тебе щось інше – важливіше, ніж повна участь в Літургії.

4. Одягнись гарно

Ми завжди гарно одягаємось, коли ідемо на важливу для нас зустріч чи для урочистої нагоди. Цей невеликий акт приготування є свідченням для інших того, що я готуюсь до чогось важливого для мене. Одного разу моя маленька племінниця подивилась на свого тата і сказала: «Церква». Він був одягнений в сорочку і піджак, тому вона вирішила, що він збирається до Церкви.

5. Бери активну участь в Літургії

Бери активну участь у відправі Літургії. Впевнено промовляй слова вірних, співай, уважно слухай, швидко переключай свою увагу від того, що може тебе відволікати, залишайся в храмі до того часу, коли завершиться остання пісня, будь прикладом для своєї сім'ї і парафії.

6. Не поспішай виходити з храму

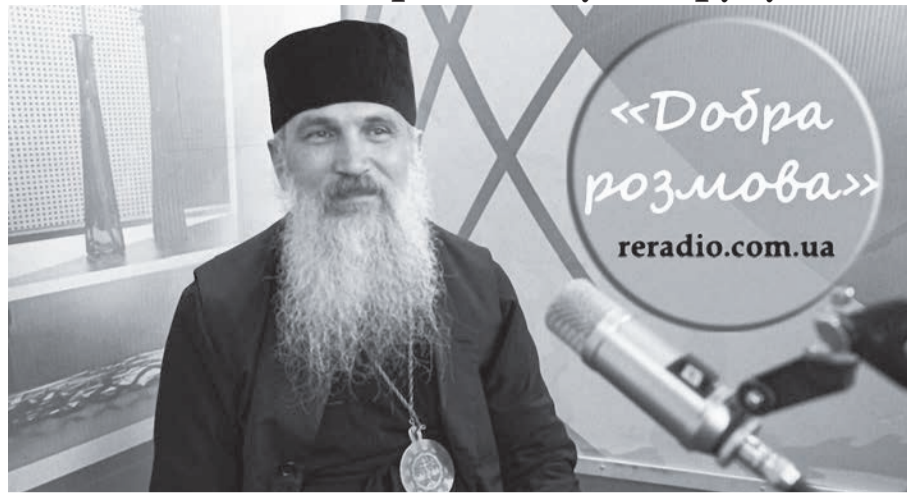
Після завершення Літургії виділи кілька хвилин для того, щоб подякувати Богові. Привітайся з вірними, що виходять з храму поруч з тобою. Не одна дружба на все життя розпочалась із привітання у храмі.

7. Виходь із визначеною метою

Чи ти виходиш з Літургії із визначеною місією? Є безліч людей, які дуже потребують того, що маєш ти. Перед тим, як вийти з храму, перед тим, як перехреститись, перед тим як вимкнути сигналізацію в автомобілі на парковці, визнач свою ціль, мету, свій план. Кого ти запросиш піти з тобою до церкви наступного тижня? Кому на роботі чи в школі спробуєш дати свідчення своєї віри? Над чим тобі особисто ще слід попрацювати? Як ти будеш намагатися не розгубити ту благодать, яку отримав, впродовж наступних годин чи днів? Питання не полягає в тому, чи була тобі надана сила під час Літургії, а в тому чи ти сприймаєш ту силу, що існує всередині тебе – і що ти плануєш з нею робити?

Переклад і адаптація: «Католицький оглядач» за матеріалами catholic-link.org

Владика Венедикт про головну запоруку щастя

Питання щастя є дуже відносним. Тебе сьогодні щось ошчасливило, а завтра тобі воно вже нудне. Сьогодні ти прагнеш одного, а завтра вже хочеш іншого. Коли подивитися на наше життя, ми загалом постійно шукаємо за щастям. Спитайте когось: «Чи ти хочеш бути щасливим?» Дивне питання, бо кожен хоче бути щасливим. Але у чому полягає щастя?

Як на мене, питання щастя полягає в тому, щоби пізнавати Божу волю. Бо Господь створив нас, покликав нас з небуття до буття і хоче, щоб ми були щасливі. І я не знаю, чи ми задумуємося над тим, що кожного з нас Бог покликав в особливий спосіб. Кожен з нас є важливим для Бога, є цінний. Кожен з нас отримав все, що потрібно для щастя. Хоч ми у житті шукаємо ті чи інші речі, що роблять нас щасливими, а потім згадуємо собі, як колись щось було і це принесло нам певну радість і певне щастя. Тому для мене найважливіша річ – у свідомленні щастя. І найперше варто усвідомити, що Бог дав, що ти народився у певний момент життя, Бог дав, що ти живеш саме в ту мить, Бог дав, що ти народився у тому народі, у тих обставинах, у тій історичній ситуації, культуральній ситуації. Бог дав тобі різні таланти.

У своєму людському житті ми завжди заздимо одне одному. Заздимо, що хтось є щасливіший, що хтось має щось, але ми дуже мало усвідомлюємо собі, що ми отримуємо від Бога. Ми завжди щось хочемо, чогось прагнемо, досягаємо, але дуже рідко відчуваємо те, що в нас уже є. Коли ми питатимемо про свої слабкості, то на першому місці назвемо гордість, на другому – лінь, ще якісь там речі. А коли спитати: «Які тобі Бог дав таланти?», – я дуже сумніваюся, що багато хто скаже, які саме. А от коли ти усвідомиш собі ці таланти...

Треба пережити, наскільки ти люблений Богом. Ти – цінний в очах Божих, Бог ніколи у тобі не розчарується. Це ти можеш

на інших людях ставити крапки чи коми, але для Бога ти цінний, Бог дарував тобі життя. І коли ми будемо усвідомлювати, жити тим, що ми від Бога отримали, те, що ми від Бога маємо, це нас робитиме щасливими. Святий Іван Золотоустий, коли його переслідували, казав: «Ну, що зробите: посадите до тюрми? – там є Бог; зашлете мене у заслання? – там теж є Бог; заберете мені життя? – велику ласку мені зробите, бо дасте мені зустрітись з Богом, якого я так прагну ціле життя».

Коли людина є з Богом, то починає відчитувати своє життя як дар від Бога. Тоді людина чується щасливою, що вона є чоловіком, жінкою. Коли людина усвідомлює собі своє покликання. Ми дуже часто говоримо про покликання, молимося у церкві про покликання, але маємо на увазі лише покликання до священничого стану, до монашого. Але кожна людина без винятку має своє – унікальне, неповторне покликання. Ніхто з вас не замінить моє покликання. І я не заміню покликання будь-кого з вас. Тому бути щасливим – це реалізуватися у цьому покликанні. Тоді ти будеш щасливим, коли пізнаєш, що Бог тобі дав, пізнаєш це покликання.

Треба виявити, що ти маєш. Хочете бути щасливі, чоловіки, жінки? Спробуйте собі перше усвідомити цю велику любов, яку Бог має до вас, думайте про цю любов, подивіться на своє життя – від народження до теперішньої миті, як ця Божя любов виражається у житті кожного з нас. Подивіться, спробуйте виховати, витягнути у собі ці таланти, дари, які Бог дав. Бо якщо ми Бога називаємо Отцем, то всі ми є діти, і Бог любить усіх однаково. Бог дав усім таланти. Про себе скажіть: «Бог мені дав талант, Бог мене любить і я маю це все більше зрозуміти й усвідомити».

Оксана Бабенко, за матеріалами зустрічі «Що робить чоловіка чоловіком і до чого тут жінки»

Джерело: «Духовна велич Львова»

В Києві підтримано перейменування проспекту на честь Любомира Гузара

2 жовтня на засіданні постійної комісії Київської міської ради з питань культури, туризму та інформаційної політики депутати підтримали проект рішення щодо перейменування проспекту Космонавта Комарова на честь Патріарха УГКЦ кардинала Любомира (Гузара).

Вклад Блаженнішого Любомира у розвиток Української Греко-Католицької Церкви важко переоцінити, йдеться у повідомленні прес-служби Київради. Він переніс свою резиденцію зі Львова до столиці, підкреслюючи тим самим національне, а не локальне значення УГКЦ.

«Уже кілька десятків років Блаженніший Любомир залишається моральним авторитетом для цілого покоління українців. Завдяки йому Греко-Католицька Церква стала не просто однією з найбільш популярних в Україні, але й тепер включена до світового християнського контексту. Натомість постать космонавта Комарова не пов'язана з Україною і є лише спадком радянського минулого. Тому цілком доцільно перейменувати відповідний проспект на честь визначного архієпископа», – зазначив заступник міського голови – секретар Київради Володимир Прокопів, який був ініціатором перейменування.

Громадське обговорення відповідного питання тривало від 15 травня до 15 липня 2018 року на офіційному веб-сайті КМДА. До голосування долучилося 1091 осіб. З них 85% підтримали ідею перейменування. Проти висловилися лише 163 особи.

Ініціативу перейменування проспекту Космонавта Комарова на честь Патріарха Любомира підтримує духовенство та провід УГКЦ.

Тепер зазначений проект рішення мають розглянути на пленарному засіданні Київради.

У вересні на Київщині вже відкрито перший пам'ятник Блаженнішому Любомирові (Гузару). Погруддя встановили у резиденції Патріарха в селі Княжичі Броварського району, де він проживав свої останні роки.

о. Юрій Блажиєвський: «Монашество – це знак Царства Небесного на землі»

Священик і монах зі Згромадження отців-оріоністів, головний редактор журналу «Скинія» о. Юрій Блажиєвський розповідає про те, як живе Згромадження отців-оріоністів у Львові сьогодні, як працює з молоддю, а також повідає про особливості життя у монастирі в умовах ХХІ століття.

– Отче, як розпочалася історія Центру Луїджі Оріоне?

– Загалом Центр Луїджі Оріоне – це духовний, релігійний центр, який фактично складається із кількох різних «реальностей». Храм – це парафіяльна каплиця. Будівництво нового парафіяльного храму наразі триває. Біля каплиці є ораторія – це місце для молоді та дітей, де вони проводять вільний час. Також, звісно, діє сам монастир. А на першому поверсі маємо дім для неповносправних хлопців.

– Якщо говорити про самих отців-оріоністів, за яких обставин вони розпочали своє служіння в Україні?

– Отці-оріоністи приїхали до Львова 2001 року і спочатку мешкали на вулиці Пекарській у звичайній квартирі. Чому вони сюди приїхали? Тому що нині вже покійний наш співбрат, оріоніст, який був єпископом Української Греко-Католицької Церкви в Аргентині, Михайло Микицей наполягав на тому, щоби оріоністи їхали в Україну і також входили в цей східний обряд. Тож у 2001 році сформувався такий «перший десант». Паралельно тут, через дорогу, в будинку за адресою Селянська, 12, було куплено кілька приміщень на першому поверсі. Каплицю облаштували у колишньому продуктовому магазині. А у гімнастичному залі створили ораторію. Трохи згодом взялися за будівництво перших приміщень центру отців-оріоністів у Львові – нових каплиці та ораторії. Потім, в 2013 році, фактично за один рік, був збудований монастир, і минулого року розпочалася будова нового храму, яка, напевно, триватиме набагато довше.

– Назвіть ім'я засновника і архітектора, за проектом якого збудований комплекс?

– Отже, перша будівля була спроектована архітектором Миколою Рибенчуком. Це львівський архітектор, який має визнання у нашому місті. Натомість решта комплексу була вже розроблена і зараз будується за проектом всесвітньовідомого архітектора зі Швейцарії Маріо Ботта. Властиво, цей архітектор спроектував решту комплексу. Крім того, сподіваємося на побудову четвертого приміщення, яке використаємо для нової ораторії і парафіяльних катехитичних класів.

– Чим відомий Центр Оріоністів сьогодні?

– Як я вже казав, тут є просто кілька «реальностей», які постійно входять в діалог із людьми і поміж собою. Насамперед – це парафія. Вона будується навколо парафіяльного храму. Її живою частиною є ораторія для дітей і молоді. Очевидно, що до нас приходять не тільки діти і молоді, але також і їхні батьки. Відбувається багато інших заходів – залучаються різні дитячі колективи ззовні, розвивається співпраця з молодіжними і дитячими організаціями. Крім того, маємо дім «Капернаум», де з нами живуть 10 хлопців з обмеженими можливостями. На базі цього дому існує майстерня для людей з інвалідністю. До неї включено близько 19 осіб. Ця майстерня загалом за своєю діяльністю нічим не відрізняється від майстерень спільноти «Віра і Світло», «Ляшч – Ковчег», тому вони також дуже часто контактують між собою, співпрацюють.

Крім того, у нас в монастирі живуть хлопці-послушники, які хочуть стати монахами і священиками нашого монашого згромадження. На початку своєї духовної формації вони мешкають тут з нами, відвідують заняття в семінарії отців-василіян у Брюховичах. Це щодо їх суто інтелектуальної формації. Натомість духовна формація відбувається в душі згромадження тут, на місці, де вони включаються в усі ці реальності, які є, і служать, наскільки можуть.

– Як у храмі є історичні предмети?

– Оскільки це нова будівля, то особливих історичних предметів тут годі шукати. Однак якщо ви підете до храму, то побачите статуетку Матері Божої. Це та статуетка, яку святий Луїджі Оріоне привіз із собою зі своєї другої місійної подорожі до Південної Америки. Треба сказати, що засновник нашого згромадження, італійський священик, святий Луїджі Оріоне, народився у 1872 році, помер у 1940-му, тобто не є надто далеким від нас у часі. У 30-х роках ХХ-го сторіччя він вдруге поїхав до Південної Америки, перебував з місійними цілями в Аргентині, на території, де бракувало священиків. Він там допомагав, привіз зі собою своїх співбратів. Таким чином на тих землях зародилося наше згромадження.

Цю статуетку св. Луїджі Оріоне побачив одного разу, коли йшов вулицями Буенос-Айреса. Знайшов її на смітнику, викинуту (вона і сьогодні трохи ушкоджена). Очевидно, він не міг пройти повз, погодитися з тим, щоб статуетку Богородиці викинули. Тому він взяв цю фігурку до себе, почистив, і відтоді вона завжди була зі св. Луїджі. І є багато свідчень, в тому числі письмових, а також його власних, що коли він молився перед фігурою, вона інколи навіть світилася. Св. Луїджі ці ви-

падки занотував, тобто інформацію про ласки, про які просили у молитвах перед фігурою Богородиці та отримували їх. Отже, це дає підстави говорити про те, що ця статуетка має не тільки історичну цінність, хоча їй приблизно 100 років, але також духовну вартість. Після смерті святого Луїджі Оріоне статуетка залишилась в Італії, в Тортоні – місті, де розпочиналося наше згромадження. Наші отці, коли були там, звернули увагу на статуетку, вирішивши привезти її в Україну. Це сталося у 2009 році.

Крім того, треба сказати, що взагалі цей монастир і той храм, який будується зараз, є архітектурною цінністю, адже це проект Маріо Ботта, який вважається живим класиком. Також всередині парафіяльної каплиці маємо модерністський розпис іконостасу і розп'яття, який виконав професор Любомир Медвідь – знаний і шанований художник, член Спільноти художників України.

– Чому, на Ваш погляд, монаший спосіб життя не втрачає актуальності крізь століття?

– Бути монахом – це означає присвятити своє життя Богу. Можна бути, наприклад, одруженим священиком, і це також своє покликання. Можна служити Богові, будучи в світі, але такі особи також мають зобов'язання щодо інших людей, з якими живуть спільно. Натомість монах відрікається від того, аби мати якісь зобов'язання щодо себе чи своїх близьких, віддаючись повністю на служіння Церкві, Богу, в рамках харизмату того згромадження, до якого він вступив. Тому я би не говорив тут про професію, бо професії можуть бути різні. Натомість, також може не варто сильно акцентувати на служінні, бо монашество, як таке, існує в Церкві не для того, щоб була зроблена якась робота, а для того, щоб бути знаком для цього світу. Монашество – це є знак. Знак Царства Небесного, яке вже тут, на землі. А очевидно, що Царство Небесне живе і діяльне, плідне, і тому приносить різні плоди: такі, як та чи інша діяльність.

І тут також треба розуміти, що діяльність – не основне, а головне – це духовне життя, життя в спільноті, спільно з Богом. Ми не женемося за якоюсь самодостатністю; розвиток – це інструмент. Ціль – це єднання з Богом. І тому також важливо, що життя в монастирі – це життя, присвячене, передусім, молитві. Колись, в ХVIII сторіччі, в Австрійській імперії цісар Йосиф II мав візію того, що певні монахи згромадження, які не виконують жодної соціальної роботи, мають бути скасовані. І цей погляд, від його імені, називався йозефінізмом. Суть Церкви – не в тому, щоб виконати якусь соціальну служіння, а в тому, щоби людина з'єдналася з Богом, перебувала разом з Ним.

Молитва за весь світ часто відбувається в закритих монастирях, де люди не несуть такого безпосереднього служіння для інших, але моляться за цей світ, за тих, які просять їх про молитви, які потребують цих молитов. Водночас, кожна людина є індивідуальна. Так само в монашому житті: комусь добре бути пустельником, а комусь – жити в спільноті, у закритому монастирі, або серед інших людей. Бог не створив світ лише в одному кольорі, Він дав багато різних можливостей, багато різних покликань.

Підготували Ростислав КОЦЮБАН, Максим ГОРУНА, «Духовна велич Львова»

Св. Луїджі Оріоне, засновник Згромадження Оріоністів

Обитель отців Оріоністів у Львові – монастир Святих апостолів Петра й Андрія

ОГОЛОШЕННЯ

Запрошення на реколекції до Свято-Успенської Унівської лаври

Ченці Свято-Успенської Унівської лаври запрошують юнаків віком від 16 до 30 років на реколекції. Духовні науки триватимуть 1-3 листопада 2019 року. Мова піде про студійське монашество.

Упродовж реколекції юнаки візьмуть участь у богослужіннях Церковного правила, матимуть духовні повчання та особисті розмови зі священнослужителями. Розпочнеться зустріч у п'ятницю, 1 листопада, о 18:00. Завершаться реколекції 3 листопада, в післяобідню пору.

Охочим взяти участь у такій духовній віднові необхідно заздалегідь зголоситися до ієромонаха Аліпія за телефоном 098-686-64-71.

Факти про Пресвяту Євхаристію, які слід знати усім

Пресвята Євхаристія – Тіло і Кров Господа нашого Ісуса Христа під видами хліба і вина. Це одна з сімох Тайн, найголовніша, бо всі інші спрямовані до неї. Належить до трьох Тайн утаємничення: Хрищення, Миропомазання, Євхаристії.

Євхаристія – це спомин хресної жертви. Ісус установив це Таїнство під час останньої, Тайної вечері. Розламавши хліб, дав його учням своїм і заповів робити це на Його спомин. Христос через це таїнство знову стає присутнім поміж нами.

Уділяти Тайну Євхаристії може єпископ та священник, диякон без співслужіння не може.

Під час Літургії Дух Святий сходить на Дари, які перемінюються.

Хто вважає, що нема потреби ходити до храму і приймати Євхаристію, той подібен до спраглого, який, знаючи про джерело, не йде до нього втамуватися.

Готуватись до Євхаристії слід сумлінно. Насамперед, зважуючи і досліджуючи своє серце. Якщо є важкий гріх – з нього треба сповідатись.

Одного прийняття Причастя для мирян вистачає на день. Священники, якщо служать кілька Літургій, причащаються, відповідно, декілька разів.

Євхаристійний піст – це утримання від їжі та пиття впродовж години до прийняття Причастя. Якщо ж у цей час необхідно прийняти пігулку – це не вважається порушенням.

Навколішки – це постава покаяння. Коли ми приймаємо Євхаристію, то єднаємось своїм чистим серцем із Живими Богом, а тому приступаємо, тобто підходимо, щоби причаститися.

Ми потребуємо Євхаристії для нашого духовного життя. Коли ми з трепетом причащаємось, не ми вже живемо, але Господь у нас.

*Підготувала за матеріалами етеру
Тетяна ТРАЧУК, «Дивенсвіт»*

- 30-річчя священства – о. Дмитро Майкут (10.10)
20-річчя священства – о. Володимир Ониськів (17.10)
20-річчя священства – о. Богдан Калатан (17.10)
20-річчя священства – о. Володимир Ольшанецький (17.10)
10-річчя священства – о. Тарас Бублик (08.10)
10-річчя священства – о. Михайло Лесів (14.10)
10-річчя священства – о. Богдан Котлінський (22.10)
10-річчя священства – о. Андрій Стасів (22.10)

- 75-річчя уродин – о. Віктор Курманович (22.10)
70-річчя уродин – о. Іван Залуцький (03.10)
60-річчя уродин – о. Зіновій Хоркавий (30.10)
45-річчя уродин – о. Ярема Савчук (11.10)
45-річчя уродин – о. Ярослав Гевак (18.10)
40-річчя уродин – о. Юрій Нецько (24.10)
35-річчя уродин – о. Дмитро Гриник (26.10)

Редакція газети «Мета» просить вибачення
в о. Михайла СТАХНІВА

за зроблену помилку при написанні прізвища у рубриці «ВІТАЄМО ЮВІЛЯРІВ!» у вересневому номері газети. Вітаємо о. Михайла із 35-річчям священничого рукоположення, бажаємо йому міцного здоров'я, незламної віри, непроминаючої надії, всеохоплюючої любові та радості серця і душі на багаті літа!

о. Богдан ЛУКОВСЬКИЙ, головний редактор газети «Мета»

Паломницький центр «Рафаїл» запрошує:

Архієпархіяльний Паломницький Центр

СВЯТИНИ ІТАЛІЇ НА СВЯТО ПОКРОВИ БОГОРОДИЦІ

11.10.2019 – 17.10.2019

Рим, Ватикан, Венеція, Асиз, Падуа

Духівник: о. Ігор Цмоканич

€295 + 200 грн.

МЕДЖУГОР'Є НА ПОКРОВИ БОГОРОДИЦІ

11.10.2019 – 15.10.2019

€150 + 200 грн.

БУДАПЕШТ, ВІДЕНЬ, ПРАГА ТА ТЕРМАЛЬНІ КУПАЛЬНІ В ХАЙДУСОБОСЛО

11.10.2019 – 16.10.2019

Марія Повч, Будапешт, Відень, Прага, Хайдусобосло

€175 + 200 грн.

АВІАПАЛОМНИЦТВО НА КРАЙ СВІТУ

12.10.2019 – 20.10.2019

Фатіма, Сантьяго-де-Компостела, Лісабон, Мадрид, Мис Рока, Порту, Сінтра, Толедо

Виліт зі Львова

Духівник: о. Михайло Городиський

Керівник: Василь Мікула

€765 + 200 грн.

ПРОЩА ДО ЗАРВАНИЦІ

13.10.2019 – 13.10.2019

350 грн.

НАЦІОНАЛЬНА ПРОЩА УКРАЇНЦІВ ДО ЛЮРДУ

16.10.2019 – 23.10.2019

Люрд, Мілан, Марсель, Прага, Страсбург

€360 + 200 грн.

ГОРА СИНАЙ З ВІДПОЧИНКОМ НА МОРІ

в т.ч. екскурсії на Синай та в монастир св. Катерини

19.10.2019 – 26.10.2019

гора Синай, Шарм-ель-Шейх

Виліт зі Львова

Духівник: о. Юрій Саквук

\$550 + 200 грн.

СВЯТА ЗЕМЛЯ

26.10.2019 – 02.11.2019

Єрусалим, Вифлеєм, Йордан, Кана Галилейська, Назарет, Капернаум, Єрихон,

Мертве море

Виліт зі Львова

Духівник: о. Володимир Ольшанецький

\$875 + 200 грн.

БІЛЬШЕ ПАЛОМНИЦТВ – НА САЙТІ

Наша контакти:

rafail.com.ua

(067) 323-49-01, (093) 877-98-93

м. Львів, вул. Винниченка, 22

Свідоцтво про реєстрацію
КВ 4266

При передруку матеріалів
посилання на газету «МЕТА» обов'язкове!

головний редактор:
о. Богдан ЛУКОВСЬКИЙ,
Заступник редактора:
Олена КУНИНЕЦЬ
літературний редактор
Святослав СМУК,

більше редактор і технічний редактор
Вячеслав ЧИЖЕВСЬКИЙ.

Відгуки та пропозиції надсилайте
на адресу:
площа св. Юра, 5, м. Львів,
Україна, 79000,
e-mail: meta.ugcc@gmail.com
http://www.meta-ugcc-lviv.com

Редакція залишає за собою право скорочувати і
редагувати матеріали. За достовірність фактів відпо-
відає автор.

Рекламні оголошення приймаються вичитаними і
відредагованими рекламодавцем.

Матеріали не рецензуються і не повертаються. Ре-
дакція може не поділяти думку автора.

Друк: ПрАТ «Видавничий Дім «Високий Замок»
Тираж: 5000 примірників, Замовл.№